

Leto XXI. Štev. 200
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
oetka. Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

Ljudska pravica
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 s MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1951 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI z »BORBO«

FRANCOSKO-MAROŠKA POGAJANJA

Nepričakovan zaokret

Časniki napovedujejo odstop rezidenta Grandvala in umik sultana Ben Araf

Pariz, 26. avg. (AFP). Po programu bi se morali nocoj zaključiti francosko-maroški razgovori, ki so se v ponedeljek začeli v Aix-les-Bainsu. Odbor petih bo poslušal predstavnike francoskih naseljencev v Maroku, delegate židovske skupnosti, kakor tudi uleme, strokovnjake za muslimansko pravo.

Ze zdaj je moč reči, da je od bor po teden dni trajajočem delu zaključil posvetovanja in določil splošne smernice sklepov, ki jih bo predložil v odobritev mišjskega sveta, ko se bo leta nistrskemu svetu, ko se bo leta nistrskemu svetu, ko se bo leta nistrskemu svetu...

trebno je, da prispevajo arabske dežele svoj delež v gotovini in potrebščinah za maroško stvar,

Vtem ko so za zeleno mizo reševali dinastično vprašanje, je prebivalstvo Maroka demonstriralo za povratek sultana Ben Jusufa

ki je sestavni del velike nedeljive arabske stvari. Alai Fasi je potem obsodil »solidarnost med imperialističnimi silami« in poudaril, da si angleška propaganda prizadeva prikazati maroške nacionaliste kot divjake, ki naj bi jih Francija izžolala.

Posebni odbor, v katerem so predstavniki raznih libanonskih organizacij, je pozval ljudstvo na splošno stavko in demonstracije v znak simpatiziranja z bojem maroškega ljudstva. Izvolili so delegacijo, ki se bo povezala z drugimi arabskimi deželami, da bi organizirali 31. avgusta demonstracije. Razen tega bodo v Libanonu in drugih arabskih deželah organizirali zbiranje prostovoljnih prispevkov za družine žrtve nedavnih dogodkov v Maroku.

Bangkok, 26. avg. (Reuter). — Siamski zunanji minister Vaitajakon je danes izjavil, da Siam podpira poziv, ki so ga na OZN naslovile afriško-azijske dežele proti francoski akciji v Severni Afriki. Pripomnil je, da Siam podpira načelo samoodločbe.

Skupina azijsko-afriških dežel v OZN je zahtevala večeraj od generalnega tajnika Hammarskjolda, naj se zavzame za izboljšanje »zelo resnega položaja« v Maroku in Alžiru. V izjavi te skupine dežel je izražena zahteva, naj Maroko in Alžir postata

neta »svobodni in neodvisni državi«.

Tunis, 26. avg. (AFP). V vseh tuniških pristaniščih se je začela davi stavka, ki so jo sprožili tuniški pristaniški delavci. Do stavke je prišlo po naročilu tuniške Generalne zveze dela v znak protesta proti nedavnim ukrepom

tuniške vlade, namreč proti znižanju najnižjih mezd za 6 frankov na uro, ter ukinitvi davka na plače in mezde, vtem ko so sindikalne organizacije zahtevale splošno zvišanje za 30 odstotkov.

Sožalje predsednika Tita Eisenhowerju

Beograd, 26. avgusta (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku ZDA Dwightu Eisenhowerju tole brzojavko:

»Sprejmite, prosim, izraze moje iskrene sožalja ob hudi nesreči, ki je doletela ZDA spričo poplav v 6 državah. Zatrjujem Vam, da jugoslovanski narodi globoko sočustvujejo z bolestinjo in izgubami, ki jih je doživelo prebivalstvo teh krajev.«

Dr. Brilej v New Yorku

New York, 26. avg. (Tanjug). Stalni jugoslovanski predstavnik v OZN dr. Brilej je prispejal v New York. Brilej je kot vodja jugoslovanske delegacije prisostvoval XX. zasedanju Ekonomsko-socialnega sveta v Ženevi.

Jugoslovanska delegacija na grških manevrih

Beograd, 26. avg. (Tanjug). Na povabilo generalštaba grške vojske je danes z letalom odpotovala v Grčijo delegacija jugoslovanske ljudske armade pod vodstvom generalpodpolkovnika Milutina Moracle. Delegacija JLA bo prisostvovala manevrom grške vojske, ki bodo od 27. avgusta do 3. septembra.

Na beograjskem letališču sta se od delegacije poslovila generalmajorja Petar Kleut in Rade Pehaček ter podpolkovnik Ramko Pabela. Navzoč je bil tudi grški vojaški ataše v Beogradu, podpolkovnik Anastasios Korinas.

Gospod Viono v Užicu

Titovo Ušice, 26. avg. — Generalni tajnik azijske socialistične konference Viono je obiskal večeraj valjarno bakra v Sevojnu. Razen tega je v Titovem Užicu obiskal tudi »Muzej vstaje 1941«.

ZASEDANJE MEDPARNAMENTARNE UNIJE V HELSINKJU

Vloga Združenih narodov

Govor vodje jugoslovanske delegacije Vladimira Simiča

Helsinki, 26. avgusta. (AFP). Predsednik finske republike Paasikivi je večeraj popoldne svečano odprl 44. zasedanje interparlamentarne unije. Prvi je govoril g. Andre de Blonet, ki je govoril o zgodovini dogodkov v zadnjem letu.

V splošni razpravi, ki je bila po govoru, je govoril tudi šef jugoslovanske delegacije Vladimir Simič, ki je svoj govor posvetil vlogi Združenih narodov v sedanjih pogojih. Šef jugoslovanske delegacije je poudaril, da je lahko

Obisk sirske gospodarske funkcije

Beograd, 26. avg. (Jugopress). V Jugoslavijo je prispejal direktor sirskega gospodarskega ministristva za zunanjo in notranjo trgovino Nasuh Dekok. Spremljata ga funkcionarja istega ministristva Nahed Malki in Fuad Adil.

Med enotedenskim bivanjem bodo ugledni sirske funkcionarji obiskali Zagrebški veleposlanstvo ter večja jugoslovanska središča.

Mendès-France pride v Jugoslavijo

Beograd, 26. avg. (Jugopress). Bivši predsednik francoske vlade Mendès-France bo prispejal dne 16. septembra v Jugoslavijo. Mendès-France bo ostal nekaj časa na zasebnem obisku v Beogradu.

Kanada bo priznala LR Kitajsko

Vancouver, 26. avg. (AFP). Kanadski zunanji minister Lester Pearson je sročil izjavo, da bo kanadska vlada kmalu obravnavala vprašanje priznanja vlade LR Kitajske. Toda, je pripomnil Pearson, priznanje Kitajske se ne pomeni, da odobravamo njen režim.

Na koncu je kanadski zunanji minister poudaril, da bi takšna odločitev bila Kanadi v glavnem v prid.

Gospodarski razgovori

Izjava vodje delegacije Svetozara Vukmanovića

Moskva, 26. avg. (Tanjug). Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki jo vodi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović-Tempo, je imela zadnje dni v Moskvi več sestankov s predstavniki sovjetske vlade.

Šef jugoslovanske gospodarske delegacije Svetozar Vukmanović je v razgovoru z dopisnikom Tanjuga izjavil, da so na sestankih s sovjetskimi predstavniki posebej govorili o oblikah sodelovanja med Sovjetsko zvezo in FLRJ v okviru normalizacije odnosov med obema državama na gospodarskem področju. Posebno pozornost so posvetili obsegu izmenjav in njeni strukturi ter možnosti dolgoročnega aranžmaja za izmenjavo blaga.

Na sestankih s predstavniki sovjetske vlade so poleg tega govorili o pogojih za finansiranje investicij, in sicer s stališča popolnega finansiranja posameznih objektov, kakor tudi s stališča delnega finansiranja. »Jugoslovanska delegacija«, je izjavil Vukmanović, »je na razgovorih proučila možnosti kreditiranja objektov, ki so v perspektivnem načrtu gospodarskega razvoja Jugoslavije. Jugoslovanski in sovjetski predstavniki so pregledali možnosti in pogoje za nabavo opreme za večje objekte obstoječe jugoslovanske industrije.«

Danes je jugoslovanska gospodarska delegacija obiskala Državno upravo za planiranje in tovarno avtomobilov ZIS. Nocoj so člani delegacije odpotovali v Leningrad, kjer bodo ostali dva dni.

Laburistična prvaka v Sloveniji

V četrtjek ju je v Trzinu sprejel podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, včeraj pa sta se mudila v Ljubljani

Ljubljana, 26. avg. — Včeraj je podpredsednik Zveznega izvršnega sveta in generalni tajnik SZDL Jugoslavije Edvard Kardelj sprejel v vili »Tržič« v Trzinu predstavnika britanske laburistične stranke gospo Edith Summerskill in člana izvršnega odbora stranke g. Johna Cooperja. Podpredsednik je zadržal svoja gosta na kosilu, na katerem so bili še predsednik izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, tajnica komisije SZDL Jugoslavije za stike s tujino Marija Vilfan in člana predsedstva SZDL Slovenije Vida Tomšičeva in Tone Fajfar.

Pred tem sta predstavnika britanske laburistične stranke obiskala Prešernovo rojstno hišo v Vrbi, grobove talcev v Begunjah in spomenik žrtvam nemške koncentracijske taborišča v Podjubeju. Gospa Summerskill in g. Cooper sta danes popoldne obiskala tovarno »Litostraj« v spremstvu predsednika sindikatov Slovenije Janka Rudolfa in člana predsedstva SZDL Slovenije Toneta Fajfarja. Po ogledu naprav sta se v razgovoru s predsednikom delavskega sveta »Litostraj« Jožetom Jagrom zanimala za probleme podjetja.

Zatem sta ugledna britanska laburista obiskala izvozno podjetje »Slovenija-vino« in Narodni muzej. Opoldne je v vili »Rožnik« njima na čast predsedstva SZDL priredilo kosilo, na katerem je bilo več članov predsedstva SZDL Slovenije, predsednik OLO Ljubljana dr. Marijan Dermastia in britanski veleposlanik v Jugoslaviji g. Frank Roberts s soprogo.

Med kosilom, ki je imilo v prisrčnem vzdušju, je Josip Vidmar v imenu predsedstva SZDL pozdravil oba gosta in izrazil željo, da bi njun obisk prispeval k medsebojni izmenjavi izkušenj v socialističnem gibanju in bil v prid prijateljskim odnosom med narodi obeh dežel in miru na svetu. Gospa Edith Summerskill se je prisrčno zahvalila za veliko gostoljubnost, ki sta je bila ona in g. Cooper deležna v Jugoslaviji. Gospod John Cooper pa je poudaril, da zapuščata Jugoslavijo z najboljšimi vtisi.

Gospa Summerskill in g. Cooper sta si v Ljubljani ogledala tudi Narodno galerijo. Občudovala sta zlasti srednjeveške plastike in freske, posebno pa sta bila navdušena nad mojstrovini naših impresionistov. Popoldne sta odpotovala v Zagreb, od koder se bosta vrnila v Veliko Britanijo.

V Sudanu še ni miru

»Times« vidi izhod iz sedanjih težav v avtonomiji južnega dela dežele

London, 26. avg. (Tanjug). — Angleška javnost se zmeraj zelo pazljivo spremlja dogodka v Sudanu. Vtem ko si Foreign Office in vlada v Kartumu prizadevata zmanjšati pomen nedavnega vojaškega upora, kažejo poročila dopisnikov londonskega tiska iz Kartuma, da položaj v južnem delu Sudana še ni v redu in da so velika področja še zmeraj v rokah upornikov. Londonski »Times« poroča iz Kartuma (sudanska vlada še ni dovolila novinarjem, da bi obiskali južni Sudan), da je vojaški upor prerasel v ljudsko vstajo. »Vse kaže«, piše »Times«, »da so se velika področja južnega Sudana odtegnila vladni kontroli in da ni nobenega upanja, da bi se v tem oziru kaj spremenilo.«

Ta časnik piše, da je južni Sudan v nasprotju s severnim delom dežele zelo zaostalo področje in da je mržnja med obema deželama zgodovinska. Prav v tem so vzroki upora. Pripadniki južnosudanskih plemen še zmeraj pomnijo trgovino s sužnji, s katero so se ukvarjali arabski trgovci s severa. Tudi verski razlogi so pripomogli k razdelitvi dežele. Prebivalci severnega Sudana so večinoma muslimani, južni Sudanci pa v glavnem pogani. Med obema deloma dežele pa so tudi rasne razlike. Ko se je angleška administracija umaknila, so prišli v južni Sudan uradniki bolj civiliziranega severa, na katerem živi približno tri četrtine prebivalcev vse dežele. Sudanski ekvatorialni korpus, sestavljen skoraj izključno iz južnih Sudancev, je dobil nedavno po umiku angleških oficirjev komandno osebje, sestavljeno izključno iz severnih Sudancev. Neposredni povod za upor je bila, kakor vse kaže, naredba vlade v Kartumu, naj se ekvatorialni korpus umakne iz južnega dela dežele. Pripadniki korpusa so vedeli, da bi v primeru izpolnitve te naredbे izgubili zadnje upanje, da bi se seglali v nadaljnjo usodo juga, »Times« pa poudarja, da upor,

Priprave na vrsto sestankov O ŠOLSKI REFORMI

Sredi septembra bo v Zagrebu sestankom podkomisije za splošno izobraževanje, katerega se bodo udeležili tudi strokovnjaki iz republiških zavodov za šolska vprašanja. Malo kasneje se bodo sestali tudi člani komisije za šolsko reformo odbora za svetovanje Zvezne ljudske skupščine. Na sestanku podkomisije bodo obravnavali gradivo o problemih šole za obvezno izobrazbo, ki ga je pripravil Zvezni zavod za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj, na podlagi tega pa se bo komisija za reformo postavila na dokončno stališče glede osnovnih vprašanj bodočih šol za obvezno izobraževanje.

Razen razprave o osnovnih načelih problemih obveznega šolstva bodo na sestanku podkomisije razpravljali tudi o pusevencem in alpakem svetu in o ponavljanju razredov, o seznanjanju učencev s praktičnim delom in delovnem procesom, o pouku prirodoslovja in družbenih ved ter drugih vprašanj in zvezi s šolstvom. V Zveznem zavodu so pripravili izčrpano dokumentacijo za sestanke podkomisije in za sejo komisije za šolsko reformo.

V Zveznem zavodu pripravljajo tudi gradivo o osrednjih šolah, ki ga bodo obravnavali na prihodnjem sestanku podkomisije za ta vprašanja. Izdelali so že obširnejši elaborat o stanju srednjega šolstva v naši državi in o perspektivah njegovega razvoja. Zdal pa pripravljajo gradivo tudi o posameznih problemih pouka in vzgoje. Prav tako so pripravili gradivo tudi o šolah, v katerih se pripravljajo bodoči učitelji in profesorji — učiteljskih, višjih pedagoških šolah in podobno. V Zavodu sodijo, da bo in problem dokončno rešen potem, ko bo svedeljavljeno šolska reforma, toda kljub temu bodo že pred tem storili nekatere ukrepe, da bi izboljšali strokovno usposobljenost predavateljskega kadra, posebno še učiteljev, ki bodo v prihodnje počevali v enotnih osemletnih šolah in bodo zato potrebovali več znanja. Podkomisija za strokovno šole se bo prav tako kmalu sestala in prva njena naloga bo vključiti delo gospodarskih zbornic, sindikatov in drugih organizacij ter ustanov, ki delajo na usposabljanju gospodarskih kadrov ali pa se ukvarjajo z reformo strokovnega šolstva. Prav tako bo ta podkomisija navezala tesnejše stike z ustrezno skupno komisijo Zvezne ljudske skupščine in Zveznega izvršnega sveta. Podkomisija je tudi pripravila del gradiva o problemih strokovnega šolstva v naši državi.

Vremenska napoved
Področje visokega zračnega pritiska s področjem nad Batikom se še vedno združuje. Nad Jugozapadno Nemčijo in Alpami pa se zadržuje nekoliko hladnejši zrak, ki povzroča nestalno vreme tudi pri nas.
Napoved vremena za 27. avgust. — Sončno vreme z nestalno oblačnostjo. Popoldne predvsem v alpakem svetu manjše padavine delno kot nevihte. Temperatura ponoči med 10 do 15, najvišja dnevna temperatura med 22 in 27 stopinj C.

UPORABA ZVEZNEGA SKLADA ZA IZBOLJŠANJE KMETIJSTVA

Petinsedemdeset milijonov ZA POPULARIZACIJO IN PROPAGANDO

Odbor Zveznega sklada za izboljšanje kmetijstva, ki je bil ustanovljen pri Zvezi kmetijskih zbornic FLRJ, bo obravnaval konec avgusta ali v začetku septembra prošnje kmetijskih organizacij in znanstvenih ustanov za sredstva iz sklada za izboljšanje kmetijstva. Odbor bo najprej obravnaval predmete s področja popularizacije in propagande, za kar je predvidenih 75 milijonov din.

Do 25. avgusta, skrajnega roka za vlaganje prošnje, je prispelo 30 predmetov, pričakujejo pa, da bodo nekateri prispeli z zakasnitvijo. Po številu jih je največ iz Slovenije, po vrednosti sredstev pa iz Srbije. Mimo drugih se je med interesi oglasilo več znanstveno-raziskovalnih institutov in zavodov kakor tudi kmetijskih in zadržnih organizacij. Vsi prosijo za dotacije, da bi povečali založniško dejavnost, izdelovali filme, objavljali publikacije, reklamne lepake, brošure itd. Podjetje »Avala-film« prositi za pomoč, da bi izdelalo film o Pančevačkem ritu, novosadska Kmetijska zbornica pa za sredstva, potrebna za stalni tečaj tujih jezikov in za predavanja po vaseh. Prošnje so vložili med drugim tudi Glavna zadržna zveza Slovenije in vrsta ustanov zveznega pomena.

V odboru poudarjajo, da bodo bržkone tudi v prihodnje reševali prošnje po namembni uporabi sredstev, kakor n. pr. premije in nagrade za kvaliteto pridelkov,

meliaracije, usposabljanje kadrov in podobno, ne pa po predmetih. Doslej so sprejeli nad 200 raznih prošenj iz vse države. Mnoge izmed njih so preobširne, saj obsegajo tudi po sto strani, spričo česar bodo imeli člani odbora precj delo. Zato je bil sprožen predlog, naj bi vse prošnje najprej poslali republiškim zbornicam, le-te bi jih proučile, zatem pa jih skupaj s svojim mnenjem poslale odboru. To bo v marsičem olajšalo delo sklada in omogočilo hitrejšo poslovanje, ker na obeh straneh žele, da bi do konca leta rešili vsa važna vprašanja.

PRED I. ZVEZNYM KONGRESOM ZOBOZDRAVSTVENIH DELAVCEV V LJUBLJANI

ZA SKUPNO OBRAVNAVANJE VPRAŠANJ ZOBOZDRAVSTVA

Kongresa se bodo udeležili tudi svetovno znani strokovnjaki s področja zobozdravstva

Od 18. do 22. septembra letos bo pod pokroviteljstvom predsednika republike Josipa Broza-Tita v Ljubljani I. zvezni kongres zobozdravstvenih delavcev Jugoslavije, ki se ga bodo udeležili tudi zastopniki klinik iz več evropskih držav.

Na tem kongresu se bodo najvidnejši zobozdravstveni delavci medsebojno seznanili in izmenjali izkušnje na zobozdravstvenem področju. Glavni poudarek tega kongresa bo strokovno razprav-

Kongres Jugoslovanskega društva za proučevanje zemljišč

Pod pokroviteljstvom predsednika Ljudske skupščine LRS Mihe Marinka in Zveze kmetijskih zbornic FLRJ bo v Portorožu I. kongres Jugoslovanskega društva za proučevanje zemljišč. Kongres bo trajal od 19. do 22. septembra. Na njem pa bo razen domačih strokovnjakov navzočih tudi precej pedologov iz tujine. Od 23. do 27. septembra je predvidena strokovna ekskurzija po Sloveniji in Hrvaški.

Posvetovanje o predelavi lesa

Na zahtevo Zveze kemikov in tehnologov FLRJ bo podjetje »Destilacija drva« v Tesliću organiziralo strokovno posvetovanje o kemični predelavi lesa in nekaterih problemih v zvezi s tem. Posvetovanje bo 1. in 2. septembra v Tesliću.

PREDLOG ZVEZE GOSTINSKIH ZBORNIC

Premiranje za penzijske storitve tujim turistom

Beograd, 26. avg. (Tanjug). — Zveza gostinskih zbornic je predlagala Zveznemu izvršnemu svetu, naj bi sedanji sistem deviznega spodbujanja gostinstva nadomestili s sistemom premij za penzijske storitve tujim turistom ne glede na to, ali je plačilo sredstvo dinar, dobljen za tujo valuto, ali ček oziroma kreditno pismo.

Devizno spodbujanje gostinstva je, kakor trdijo, pokazalo vrsto pomanjklivosti tako glede na domače goste, kakor tudi glede na tuje turiste. Takšen sistem dovoljuje n. pr. da gostinska podjetja obdrže 20 % deviz, dob-

ljenih s posredovanjem tujih potovalnih uradov, medtem ko za tuje, ki pridejo brez tega posredovanja, deviz ne dobe. Zato so mnogi hoteli zainteresirani v glavnem na tistih 40 % turistov, ki prihajajo prek potovalnih birojev, ker tako dobijo za svoje storitve skoraj dvakrat večji znesek.

V obrazložitvi svojega predloga poudarja Zveza gostinskih zbornic, da je treba gostinske storitve tujcem smatrati za zunanjtrgovinsko dejavnost in da je tu moč, kakor v ostalih gospodarskih panogah, docela uveljaviti režim premij. S premijami v gostinstvu bi krili razlike med ekonomsko ceno storitev in ceno, ki jo je moč doseči na tujem trgu, dalje izredne izdatke v poslovanju s tujino in spodbujanje dejavnosti delovnih kolektivov. Pri tem poudarjajo, da izredni izdatki poslovanja s tujimi gosti presegajo za 20 % normalne izdatke. Provizija tujim potovalnim uradom znaša 10 %, medtem ko »Putniku« dajejo samo 5 %, obračunska služba s tujino pa stane okrog 3 %. K temu je treba dodati še stroške za propagando, korespondenco in osebje, ki zna tuje jezike.

Zveza gostinskih zbornic ni predlagala določene višine premij, s katerimi bi v prihodnjem letu krili razliko med ekonomsko in prodajno ceno penzijskih storitev tujim turistom. Delajo pa na tem, da bi v celotnem penzijskem gostinskem omrežju ugotovili ekonomske cene za leto 1956, in primerjali te cene s prodajnimi cenami penziov in v podobnih hotelih dežel, ki jih smatramo za naše turistične konkuren-te. V zvezi s tem poudarjajo, da malone vse turistične dežele na Zahodu premirajo dotok deviz od turistov.

DANES TEDEN BODO ODPRLI V LJUBLJANI

DVE VELIKI RAZSTAVI

V soboto, dne 3. septembra, bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani slavnostno otvoritev dveh velikih in pomembnih razstav: I. republiške razstave živine in I. mednarodne razstave vin.

Prva republiška razstava živine bo prikazala napredek živinoreje po osvojitvi, problematiko te važne gospodarske panoge in možnosti za njen nadaljnji razvoj. V nedeljo, 4. septembra, bodo na tej razstavi prešli najbolj živinorejci nagrade. Razen goved in drugih domačih živali si bodo obiskovalci razstave lahko ogledali tudi najboljše konje. — Razstava bo velikega pomena za naše gospodarstvo, saj ne bo prikazala samo doseženih uspehov, marveč bo tudi opozorila na neresene probleme živinoreje, ki je najpomembnejša panoga kmetijstva v Sloveniji.

Prva mednarodna razstava vin bo v mednarodnem merilu prikazal razvoj in probleme vinogradništva in kletarstva. Leto 1953 je I. jugoslovanska razstava vin v Ljubljani pokazala mnoge probleme, ki jih ni moč reševati v ozkem nacionalnem okviru, ampak v najširši mednarodni kooperaciji vseh vinorodnih dežel sveta. Razstava, ki je pred nami,

spodbujanja gostinstvo ne bi imelo več deviznih sredstev za prosto razpolaganje, predlaga Zveza gostinskih zbornic, naj bi določeni odstotek deviz, dobljenih na tej podlagi, namenili gostinstvu. Ta devizna sredstva bi prodajali približno po istem tečaju, po katerem bi jih tudi odkupovali, bila bi pa predvsem namenjena nabavam iz tujine, kakor tudi propagandi.

Visoki donosi bombaža v Makedoniji

V več krajih Makedonije so te dni začeli obirati bombaže, čez nekaj dni pa se bo začelo obiranje tudi v ostalih krajih. Vzhle neugodnemu vremenu sodijo, da bodo pridelovalci letos prodali državi nad 6 milijonov kilogramov surovega bombaža. Zato bodo dobili od odkupnih postaj okrog poldrugo milijardo din. Gospodarski strokovnjaki poudarjajo, da je letošnja letina bombaža veliko boljše tako po kakovosti kakor po količini od lanske.

Odhod sindikalne delegacije švedskih železničarjev

Iz Zagreba je večeraj odpotovala sindikalna delegacija švedskih železničarjev, ki se je kot gost Centralnega odbora železničarjev Jugoslavije mudila 10 dni v Jugoslaviji. Delegacija je obiskovala železniške centre v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu ter si ogledala hidrocentrale Jablanico, železarno Sisak in nekatera železniška letovišča na Jadranu. Švedski železničarji so se seznanili z delavskim samoupravljanjem na jugoslovanskih železnicah, z organizacijo našega sindikata, sistemom strokovnega šolanja železničarjev, socialnim zavarovanjem in podobno.

Skupnost za uvoz in izvoz usnjarske in usnjarskopredelovalne industrije

Na ustanovnem občnem zboru so sprejeli obširne naloge

V četrtek dopoldne so se v Ljubljani zbrali predstavniki usnjarske in usnjarskopredelovalne industrije na ustanovni občni zbor svoje uvozno-izvozne skupnosti.

Že na posvetovanju predstavnikov usnjarske in čevljarke industrije so ustanovili iniciativni odbor z nalogo, da osnuje poslovno združenje, ki bi zagotavljalo, da bi bil uvoz kože, kemikalij, pomožnih sredstev, strojev in utenzilij ter izvoz izdelkov usnjarske in usnjarskopredelovalne industrije enotnejši.

Ob ustanovitvi Skupnosti so med drugim predlagali, naj bi trgovsko bolj obdelali tuja tržišča in izkoristili vse možnosti konjunktur v uvozi in izvozi politiki. Člani iniciativnega odbora so med svojim delom ugotovili, da je oblika skupnosti proizvajalcev mnogo primernejša kot pa ustanovitev novih ali pa spojitev že obstoječih podjetij. Odbor je menil, da Skupnost ne bi imela vloge nekakšnega nadrejenega organa, temveč bi bila le poslovno združenje, ustanovljeno na povsem prostovoljni podlagi, kamor bi se vključevali zainteresirani proizvajalci.

Skupnost, ki so jo večeraj ustanovili, bo predstavljala kolektivni organ vseh vanjo vključenih podjetij. Proizvajalci bodo imeli od nje dvojno korist: ves dohodek, ki bi ga poslovalnica Skupnosti ustvarila, si bodo le-te razdelile med seboj, uslugue pa, ki jih bo poslovalnica nudila, bodo

tako konkurenčne, da bodo prinašale znatne prihranke. Razen tega imajo člani Skupnosti možnost, da prek nje uveljavijo svoje mnenje o vprašanih notranje in zunanje trgovine in proizvodnje. Novo ustanovljena Skupnost je na ustanovnem občnem zboru sprejela obširne naloge, ki ji bodo zagotavljale uspešno delo in rast. Sem sodi proučevanje tujih tržišč in možnosti uvrščanja izdelkov v tujini. Skupnost bo obveščala svoje člane o vseh novostih, ki bi s tehničnega ali trgovskega gledišča pomagale dvigniti rentabilnost uvoza in izvoza.

Med obveznosti, ki jih je Skupnost sprejela, sodi tudi organizacija skupnih razstav na domačih in tujih razstaviščih. Posebno pomembna naloga pa je tudi zastopanje interesov članov Skupnosti pred našimi in tujimi oblastmi ter gospodarskimi organizacijami. Takega enotnega zastopanja usnjarske in usnjarskopredelovalne industrije pri nas še ni bilo. Prednost nove Skupnosti se kaže med drugim tudi v tem, da ni le republiškega značaja, temveč lahko sprejme v članstvo tudi podjetja iz drugih republik. Dolžnost članov pa je med drugim, da v zahtevanih rednih rokih izvršujejo obveznosti in se s kolegijem posvetujejo o vseh vprašanih uvoza in izvoza.

Člani so sprejeli pravila in pogodbo o ustanovitvi Skupnosti. Zatem so izvolili svoje organe ter upravni in nadzorni odbor. Za generalnega sekretarja so izvolili tovariša Linza Zagarja. L.

ljanje o zobni gnilobi in ukrepih, ki jih je treba podvzeti. To področje je pri nas najmanj raziskano, je pa zelo pereče, zato bo važno slišati mnenja tujih priznanih strokovnjakov, ki so na tem področju znanstveno že precej delovali.

Kongres bo za razpravljanje o določenih strokovno-znanstvenih problemih porabil štiri dni, njegove sekcije pa bodo zasedale ločeno: zase stomatologi, posebej dentisti itd. Razen domačih udeležencev so referate pripravili tudi znani svetovni strokovnjaki na zobozdravstvenem področju: dr. Walter Drum z Dunaja, doc. dr. R. Wächter in prof. dr. Richard Trauner iz Grada, dr. A. Effin-

Prva avkcijska uvoženega jekla za široko potrošnjo

Včeraj so na avkcijskem mestu prodali 2600 ton valjanega in vlečenega železa iz uvoza za široko potrošnjo. Licitiralo je okrog 70 gospodarskih organizacij. Danes bodo nadaljevali prodajo uvoženega jeklenekega materiala, ki je namenjen drobnim reprodukcijam.

Še ena žrtev morskoga psa

V četrtek popoldne je v neposredni bližini obale med Reko in Opatiji velik morski pes raztrgal nemško turističko Karlo Podsun. Morski pes je bil dolg 4 do 5 m.

Otrok utonil v morju

V Portorožu se je večeraj utopil 6-letni Boris Anžič. Otrok, ki se je pred tem igral s svojo 4-letno sestrico na dvorišču, je brez vednosti matere odšel na pomoč in skočil v morje. Potapljalčeca je opazil Alojz Eržen in ga potegnil iz vode. Tako so ga odpeljali v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

BORCI PRVEGA PRIMORSKEGA BATALJONA »SIMONA GREGORČIČA«

Pridite vsi na proslavo obletnice ustanovitve bataljona dne 10. in 11. septembra.

ZBOR V OZELJANU DNE 10. SEPTEMBRA 1955 OB 10.00.

Naprosimo podjetja in ustanove, kjer so tovariši zaposleni, da jim omogočijo udeležbo na proslavi.

INICIATIVNI ODBOR

PISMO IZ BIH

Pred živahnejšo dejavnostjo po poletnih počitnicah

Poletne počitnice so prinesle nekaj zastoj v živahnost dogodkov in družbenem, gospodarskem in kulturnem življenju Bosne in Hercegovine ter Sarajeva. V avgustu torej sploh ni bilo važnejšega dogodka, ki bi mu bila domači tisk in javno mnenje posvetila posebno pozornost. Zato pa se zdaj vse pridno pripravljajo na izpolnitev nalog, znanovanih že prej za konec avgusta in jesenske mesece.

V prvi polovici avgusta je imelo socialno zavarovanje BiH letno skupščino. Na njej je seznanilo članstvo iz izdatki v lanskem letu in dokaj hitro uredilo nekatera vprašanja v zvezi z upostavitvijo novih občin in organizacijo službe socialnega zavarovanja. Na skupščini pa niso temeljitejše proučili raznih vprašanj s tega področja. Morda je krivo »poletno vzdušje«, toda na skupščini niso omenili vzrokov povečanja socialnih izdatkov in pomanjkljivosti v sistemu samouprave na tem področju. Tako je ostala neobdelana cela vrsta družbenih vprašanj, ki nastajajo na področju socialnega zavarovanja spričo nagle industrializacije na eni in zaostale zdravstvene službe te republike

na drugi strani. Gre pa za izdatke kakih 12 milijard.

Zelo dokumentirane analize republiškega Zavoda za socialno zavarovanje kažejo, da je število delavcev in ostalih zavarovancev v enem letu naraslo za 8,99 % in da je bilo lani 344.000 zaposlenih in zavarovanih; da je bilo 166.000 potovanj, ki jih je plačalo socialno zavarovanje; da se okrajne skupščine socialnega zavarovanja, zbori zavarovancev ter politični in drugi družbeni činitelji še niso začeli temeljitejše ukvarjati z vzroki neupravičene povečanja posameznih oblik izdatkov in podobno. Vse to je ostalo bolj samo dokumentacija; vsega tega skupščina ni uporabila za razpravo in mobilizacijo članstva ter ostalih družbenih činiteljev, da bi se to stanje čimprej zboljšalo in da bi odstranili razne pomanjkljivosti.

Do sredine avgusta je sprejel glavni odbor VVJ Bosne in Hercegovine kakih 800 prošenj za dodelitev štipendij otrokom padlih borcev in žrtev fašizma. Za letošnje leto je določil 40 milijonov din za štipendije, ki jih bo dobilo kakih 1100 otrok. Posebna komisija pri-

pravlja pregled prošenj. Sklep o podelitvi štipendij otrokom padlih borcev in žrtev fašizma je sprejel glavni odbor že prej. Štipendije dajejo samo v primeru, če jih niso dali organi oblasti, tako da so bolj dodatnega značaja, da bi popravili morebitne napake, kakor pa da bi invalidska organizacija prevzela vso skrb za šolanje otrok padlih borcev in žrtev fašizma.

Drugo področje dejavnosti invalidske organizacije BiH s. nagle priprave na praznovanje desetletnice te organizacije, ki se bo začelo v začetku septembra in ki bo trajalo do dneva JLA 22. decembra. V vseh okrajnih in mestnih organizacijah so pripravili programe praznovanja, obsegajoče krepitev organizacij, večjo skrb za invalide, za otroke padlih borcev, pisanje nagradnih nalog po šolah, ureditev invalidskih prošenj in pritožb, obisk grobov in krajev, kjer so se bili boji itd. V Sarajevu bo tudi svečana akademija, posvečena delu in nalogam VVJ.

V krajih, kjer pridelujejo slive, jih bodo začeli te dni odkupovati. Letošnja letina sliv je zelo dobra, in če pojde vse v vodu, bodo od-

kupili velike količine presnih, še več pa suhih sliv. Narodna banka je odobrila kakih 150 milijonov za embalažo, na račun kredita za odkup v avgustu pa 100 milijonov. V Trgovinski zbornici je bilo že več sestankov, na katerih so proučili vsa vprašanja v zvezi z letošnjim odkupom sliv. Presne slive smejo odkupovati vse kmetijske organizacije, suhe slive pa samo štiri podjetja, da bi preprečili nepotrebno konkurenco, ki škoduje širšim gospodarskim koristim. Vendar pa gospodarski krogi poudarjajo, da je od dela trgovinskih podjetij odvisno, ali bo dobila domača široka potrošnja dovolj letošnjih sliv za predelavo. Pomanjkljivosti iz prejšnjih let, ko so ostali mnogi potrošniški kraji brez sliv (kar so izkoristili pridelovalci iz bližnje okolice, da so dobro zaslužili), kažejo, da bi se morale gospodarske organizacije in zbornice tudi v ostalih republikah bolj zanimati za odkup presnih sliv v BiH in Srbiji, kjer jih največ pridelajo.

Kakor v drugih gledališčih je odšel del članov sarajevskega gledališča v druga mesta, zato pa je dobilo gledališče nove moči. Odšla sta bariton in dolgoletni član Opere Milivoj Bačanović in Vanda Cislar, sopranistka, tudi stara članica Opere. Njun odhod so komentirali na razne načine in utemeljevali različno. Prišlo so nove moči, bariton Eneo Serini, bariton Franjo Binder, sopranistka Mira Stor in dramska sopranistka Mira Klarič. Zlasti pa se je okrepil orkester, ki sodi po sestavi med najboljše v državi. Okvirni program Opere in baleta obsega: dve ponovitvi »Carmen« in »Don Juans« kot premieri, dalje Julesa Masseneta »Werther«, baletni večer na glasbo Musorgskega, Ravela, Rossinija in Korjovca, Aubertov »Fra Diavolo«, Gluckov »Orfej« in balet »Trnjulica« na glasbo Cajkovskega. Razen tega bo gledališče uprizorilo operna dela, ki so že na repertoarju: »Don Pasquale«, »Rigoletta«, »Trubadurja«, »Prodan nevesto«, »Seviljskega brivca«, »Traviato« in druga.

Zadnje dni so oživel prostori sarajevskega Narodnega gledališča. Člani Drame, Opere, zbor in orkestra ter baleta so se vrnili s počit-

nic in zdaj se razlegajo po trgu pred gledališčem arije iz »Carmens«, zvoki Verdijeve in Massenotove glasbe. Znana »Gledališka kavarna« okraj mostu na Miljacki pa je polna igralcev, novinarjev in drugih, ki se zanimajo za letošnji program in druge novosti.

Kakor v drugih gledališčih je odšel del članov sarajevskega gledališča v druga mesta, zato pa je dobilo gledališče nove moči. Odšla sta bariton in dolgoletni član Opere Milivoj Bačanović in Vanda Cislar, sopranistka, tudi stara članica Opere. Njun odhod so komentirali na razne načine in utemeljevali različno. Prišlo so nove moči, bariton Eneo Serini, bariton Franjo Binder, sopranistka Mira Stor in dramska sopranistka Mira Klarič. Zlasti pa se je okrepil orkester, ki sodi po sestavi med najboljše v državi. Okvirni program Opere in baleta obsega: dve ponovitvi »Carmen« in »Don Juans« kot premieri, dalje Julesa Masseneta »Werther«, baletni večer na glasbo Musorgskega, Ravela, Rossinija in Korjovca, Aubertov »Fra Diavolo«, Gluckov »Orfej« in balet »Trnjulica« na glasbo Cajkovskega. Razen tega bo gledališče uprizorilo operna dela, ki so že na repertoarju: »Don Pasquale«, »Rigoletta«, »Trubadurja«, »Prodan nevesto«, »Seviljskega brivca«, »Traviato« in druga.

Ob koncu so se člani okrajne Trgovinske zbornice pogovorili o poslovnih prostorih, ker so dosedaj neprimerno in ločeni, kar bo do vailite v nove prostore oviralo delo.

Na skupni seji je dosednji predsednik ljubljanske Trgovinske zbornice Viktor Valič poudaril potrebo združitve Rekel je, da je bila združitve ljubljanskega bazena po trgovski plati še potrebna, saj sta čisto prihajala mesto in okolica v trgovini na skupna gledanja in potrebe, ki so jih zaradi ločenosti zbornic težko vsklajali.

Člani zbornice so bili soglasni, da do novega občnega zbora, ki bi prihodnje pomlad, ne bodo sklicali likvidacijskega, nato pa spet novega ustanovnega občnega zbora, pač pa, naj dotle delo odbora, sestavljen iz sedanjih 15 članov ljubljanske zbornice in 11 članov dosedanjega upravnega odbora Trgovinske zbornice Ljubljana-okolice. Ko so člani zbornice sprejeli sklep o spojitvi obeh so izvolili novega predsednika. Za večino glasov je prevzel to mesto dosednji predsednik ljubljanske trgovinske zbornice Viktor Valič.

Da bi se izognili morebitnim pomenjnim oprekam, so izvolili dva tajnika. Njune dolžnosti bosta opravljala do novega občnega zbora stara tajnika. Razen dveh tajnikov so izvolili tudi štiri podpredsednike in tri komisije za nalogo. Tako so izvolili komisijo za organizacijska vprašanja, komisijo za finančna vprašanja ter komisijo za dopolnitev statuta.

Člani zbornice so se zadržali tudi ob vprašanju kreditne plač uslužbenecv. Dopolnili so se, da plače ne bodo zniževali, pač pa bodo nekatero celo povzeli. To zvišanje pride zlasti v poštev v tistih primerih, ko imata dva uslužbenca eden iz okraja, drugi iz mesta, isto kvalifikacijo in del, pa različne mesečne prejemke.

Lj. R.

Sestanek jugoslovanskih in italijanskih obmejnih organov in carine

Občinski ljudski odbori, postaje Ljudske milice in krajevne pisarne bodo bržčas že v ponedeljek začele sprejemati prošnje za izdajo rednih dovoljenj

Nova Gorica, 26. avg. — Včeraj popoldne sta bila v Gorici prva ločena sestanka predstavnikov jugoslovanskih in italijanskih obmejnih organov in carine, na katerih so razpravljali o raznih tehničnih podrobnostih v zvezi z bližnjim začetkom izvajanja videmskega prometa o malem obmejnem prometu. Delegacije carinskih organov je vodil sekretar Zvezne uprave tov. Zivorad

Jovanović. Kakor smo zvedeli od člana jugoslovanske delegacije, sta sestanka minila v prijateljskem vzdušju in medsebojnem razumevanju. Zato so hitro dosegli sporazum o vseh vprašanih, o katerih so razpravljali.

Predstavniki carinskih organov obeh držav so rešili vsa glavna vprašanja glede finančnih in carinskih olajšav za obmejno prebivalstvo ter se zato bržčas ne bodo znova sestajali, medtem ko se bosta obmejni delegaciji spet sestali najbrž še ta teden v Novi Gorici.

Medtem pristojni organi Tajništva za notranje zadeve v Novi Gorici hitro s potrebnimi tehničnimi pripravami. Sodijo, da bodo ustrezni formularji natiskani že jutri, nakar bodo občinski ljudski odbori, postaje LM in krajevne pisarne morda že v ponedeljek začele sprejemati prošnje za izdajo dovoljenj.

Za goriško komunalno skupnost (bivši goriški in toliminski okraj) bodo prošnje reševali na Tajništvu za notranje zadeve v Novi Gorici. D. M.

Oproščeni neofašisti

Trst, 26. avg. — Okrožno sodišče v Trstu je danes na razpravi oprostilo skupino osmih mladeničev, članov neofašistične stranke MSI, ki so bili obtoženi, da so na javnem prostoru vrtili plošče z različnimi fašističnimi pevskimi in himnami. Sodišče je proti vsem pričaokovanjem mlade neofašiste oprostilo.

Seja britanske vlade

London, 26. avgusta. (Tanjug) Britanska vlada je imela danes pod Edenovim predsedstvom sejo, na kateri so razpravljali o gospodarskih vprašanjih, sprejeli pa so tudi sklepe o politiki, katero bo zagovarjala britanska delegacija na trojni konferenci o Cipru in vzhodnem Sredozemlju. Vodja britanske delegacije Macmillan je poročal vladi o pripravah na konferenco, ki se bo začela v ponedeljek v Londonu.

Mala atomska konferenca

Zeneva, 26. avg. (AFP). V kratkem komunikacije je rečeno, da so atomski strokovnjaki 6 dežel imeli danes sestanek pod predsedstvom vodje francoske delegacije Perrina. Prihodnji sestanek bo jutri ob 11. uri.

ENOTNO STALIŠČE

vlade in opozicije o ciprskem vprašanju v Grčiji in Turčiji

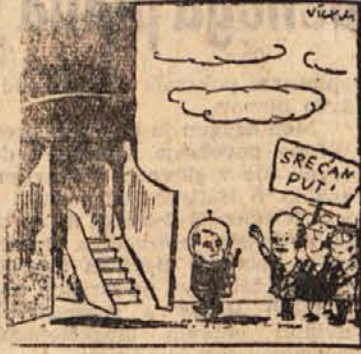
Atene, 26. avg. (Tanjug). Davi je odgovarjala v London grška delegacija, ki bo sodelovala na konferenci o Vzhodnem Sredozemlju in Cipru. Vodi jo zunanji minister Stefanopoulos. Po razgovorih z voditelji opozicijskih strank in ministrskim predsednikom Papagosom je Stefanopoulos sinoči poročal vladi o ciprskem vprašanju in pojasnil stališče, na katero se bo postavila grška delegacija na konferenci v Londonu. Gledišče vlade in opozicije v vprašanju Cipra je istovetno. Vlada in opozicija poudarjata, da je za Grčijo glavno, da se na londonski konferenci bori za priznanje pravice do samoodločbe in da jasno določijo rok, kdaj bo prebivalstvo Cipra dobilo to pravico.

Ankara, 26. avg. — AFP poroča, da je prišlo v turški vladi o vprašanju Cipra do popolnega soglasja. Vodja opozicijskih strank — bivši predsednik republike in predsednik Narodnore-

publikanske stranke Izmet İnönü, predsednik Nacionalne republikanske stranke Osman Beülukdači in predsednik Kmečke stranke Tahsin Demiraj so v izjavah za tisk rekli, da brez pridržka sprejemajo stališče predsednika vlade v zvezi s tem vprašanjem. Narodna zveza študentov Istambula pa je izrazila svoje zadovoljstvo sprito odločnega stališča vlade in poudarila, da je pripravljena upreti se sleherni agresiji proti Turkom na Cipru.

London, 26. avg. (AFP). Londonski krogi niso istih misli kakor turški ministriški predsednik Menderes, ki je izrazil zaskrbljenost sprito možnosti, da bi prišlo do »pokola ciprskega prebivalstva« med manifestacijami, ki so napovedane za nedeljo. Foreign Office je včeraj v zvezi s tem opozoril, da je britanska vlada odgovorna za ohranitev reda na Cipru in da je odločena braniti zakonito ureditev. V Foreign Officeu izjavljajo,

Bodočnost, kakor jo vidi angleški karikaturist Viki

Senator McCarthy se je pristo- voljno prijavil za prvi polet na Luno, kjer bo nadaljeval s preiskavami

V navzočnosti velike četvorice prikazuje sloviti krojač Dior v Moskvi svoje nove modele obla- čil. Rodila se je linija M!

Kanceler Adenauer je pravkar prispel v Izrael, kjer je izjavil, da je Nemčija sklenila iti mimo vsega

Sing Man Ri je postal prvi ameri- škari satelit. V višini 200.000 m nad Zemljo plava brez kakršne koli opore

PRED SOVJETSKO-NEMSKIMI POGAJANJI

POSVET S PRVAKI STRANK

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Bonn, 26. avg. Nocoj se bo začela v Bonnu vrsta razgovorov o moskovski konferenci. Najprej bo zunanji minister Brentano še nocoj in jutri seznanil voditelje parlamentarnih frakcij z vladnim načrtom. V začetku prihodnjega tedna pa se bo vrnil iz Svice kanceler Adenauer, da bo ponovilo isto, samo na višji ravni. Obetajo se tudi stiki predstavnikov treh zahodnih držav. V sredo prispe v Bonn Dullesov pomočnik Merchant, da se bo na mestu seznanila z bonnskim programom, zasnovanim v zadnjih dneh v Münrenu, in obvestil kancelerja Adenauerja o ameriških načrtih glede oktobrske konference štirih zunanjih ministrov. Istočasno boste Adenauer in Brentano po rednih diplomatskih kanalih obvestili vladi Francije in Velike Britanije o glediščih, ki jih nameravata zagovarjati v Moskvi.

Po šestih tednih počitnic Bonn znova oživlja in prevzema svojo redno funkcijo, ki mu jo je bilo

časno prevzelo švicarsko okrevišče Müren. Politični prvaki se vračajo s počitnic. Nocoj se vrne tudi vodja Socialnodemokratske stranke Ollenhauer. Njegova vrnitev vzbuja tokrat posebno zanimanje, ker se obetajo razgovori med njim in kancelerjem o zunanjepolitičnih vprašanjih. Njuno srečanje vzbuja pozornost iz dveh razlogov. To bo njun prvi razgovor po ženevski konferenci. Na sestanku bosta govorila o kanclerjevem potovanju v Moskvo.

Tu ne izključujejo možnosti, da bi kanceler tudi uradno ponudil vodji opozicije sodelovanje na moskovskih pogajanjih. V tem smislu je bilo v tisku in v raznih izjavah že zdavnaj čuti sondažiranje terena. Socialdemokratski tisk pa je izključeval sleherno možnost, da bi prišlo do takšnega sodelovanja, češ da odpotuje kanceler v Moskvo v okviru pariških pogodb ter Atlantskega pakta in da so torej moskovski razgovori o glavnih vprašanjih že vnaprej obsojeni na neuspeh. V vrstah vladne koalicije pogosteje ponavljajo misel, da bi bilo politično koristno, če bi vlada in opozicija nastopili v Moskvi z enotnim programom vsej v nekaterih vprašanjih.

Tajnik socialnodemokratske parlamentarne frakcije Menzel je predvčerajšnjim izjavil, da se njegova stranka v tem vprašanju še ni postavila na uradno stališče, ker od kancelerja še ni dobila nobenega predloga. O člankih v socialnodemokratskem tisku, ki so odločno odklanjali možnost sodelovanja med vlado in opozicijo, je Menzel rekel, da so v njih izražena samo osebna mnenja njihovih piscev. Opozoril je na to, da socialni demokrati — če bi se pokazalo, da je takšno sodelovanje možno — nikakor ne bodo privolili, da bi jih v zadnjem trenutku pritegnili kot priljago v vlak. To izjavo so razlagali v političnih krogih različno. Eni so videli v njej poskus, da bi iz kancelerjevih rok iztrgali argument, ki ga je dobil s prejšnjim odklonitvijo sodelovanja, preden je sam karkoli ponudil, drugi pa želijo, da bi kancelerju omogočili, da bi ponudil, če ima karkoli, kar bi prišlo v poštev kot podlaga za skupno sodelovanje.

Davišnja »Die Welt« je posvetila temu uvodnik, v katerem pravi, da so razgovori z Rusijo v nemško in splošno korist, da sta na njih enako zainteresirana vlada in opozicija. Časnik meni, da bi vse demokratične sile podzdravile »čim širšo podlago« za sodelovanje.

Kanceler je za sredo sklical sejo vlade. Dotlej bodo končani tudi razgovori z voditelji strank in položaj v tem oziru bo jasnejši. Danes bodo dokončno določili tudi sestavo delegacije bonnske vlade. Za zdaj je znano, da bodo spremljali kancelerja na poti v Moskvo zunanji minister Brentano, državni tajnik Hallstein, profesor Greve ter veleposlanika Blanckhorn in Ecker. Delegacije niso sestavili hitro, ker so hoteli omogočiti, da bi v njej sodelovali tudi predstavniki političnih strank. Zato je bilo vprašanje njene sestave do konca odprto.

Vse kaže, da se je tudi prvotna smer kanclerjevega potovanja spremenila. Namesto čez Severno morje in Finsko bo potoval kanceler z letalom naravnost prek Vzhodne Nemčije in Poljske. O. Miličević

Johnstonova misija

Aman, 26. avg. (AFP). Prihod posebnega odposlanca predsednika Eisenhowerja Erica Johnstona v Aman, ki je prinesel nov načrt o izkoriščanju voda rek Jordana in Jarmuka skupaj z Izraelom, je vzmirlil krajevni tisk, ki opozarja vlado, naj bo previdna, ker bi utegnil ta načrt pomeniti prvi korak k pogajanjem za sklenitev pogodbe z Izraelom. Nekateri časniki, pa tudi več političnih voditeljev, meni, da bi bila preprosta odklonitev načrta najboljši odgovor vlade.

Stranka »Jordanska osvoboditev«, ki so jo oblasti prepovedale, je danes objavila poziv, v katerem je rečeno, da bi bila odobritev Johnstonovega predloga veleizdaja. Odposlanec predsednika Eisenhowerja pa nadaljuje razgovore s posebno komisijo vlade. Jordanska vlada bo najbrž te dni objavila svoje stališče.

PRIPRAVLJENA ZASEDA

Tel Aviv, 26. avg. (AFP). — Predstavniki izraelske vojske je danes izjavili, da je bil včerajšnji napad na izraelske vojske pri Gazi uspešen, ki so ga Egipčani skrbno pripravili. Ubit je bil en izraelski kolonist. Predstavniki poudarili, da so našli blizu kraja napada municijo za puškostrelivo, protitankovske mine in drugo vojaško opremo. Politični krogi v Tel Avivu menijo, da se je položaj na egipčansko-izraelski meji v zadnjih 24 urah znatno poslabšal.

Z VSEH STRANI SVETA

VELIKA BRITANIJA ZAHTEVA PO ODPRAVI OMEJITEV POTOVANJ

London, 26. avg. (Tanjug). — Današnji »Daily Mirror« zahteva v uvodniku, naj ukinejo omejitve, ki so jim podzdravili sovjetski diplomati v Londonu glede potovanja po Veliki Britaniji. Po doseganih določbah morajo sovjetski diplomati, ki žele potovati zunaj kroga 35 milj okrog Londona, prej o tem obvestiti Foreign Office. Angleška vlada je uveljavila ta ukrep pred nekaj leti v odgovor na omejitve glede potovanja angleških diplomatov v Moskvi po Sovjetski zvezi.

»To je priložnost,« piše »Daily Mirror«, »da storimo potezo dobre volje, da bi bila v zvezi s našim ugledom in narodna varnost in ne da bi zahtevali, da bi nam za to kaj povrnili.«

AVSTRILIJA STAVKA ZDRAVNIKOV KONČANA

Dunaj, 26. avg. (Reuter). Dvodnevna stavka avstrijskih zdravnikov je bila danes zaključena, kakor so predvideli, in stavkovne straže so umaknili iz vseh klinik in bolnišnic. Namen stavke je bil opozoriti vlado in javnost, da zdravniško društvo nasprotuje osnutku novega zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki ga nameravajo uveljaviti predložiti parlamentu. Zdravniški pravijo, da bi ta zakon poslabšal njihov položaj.

KITAJSKA ZDRAVNIŠKI KRIMINAL

Tokio, 26. avg. (AFP). — Odhori ljudske rešitve LR Kitajske je aretiral 7 glavnih zdravnikov in kirurgov bolnišnice v Sibiansuanu v pokrajini Hopej. Zdravniki so obtoženi, da so povzročili smrt 22 bolnikov, pobili pa pri operacijah nadaljnjih 21 ljudi.

SPORAZUM Z EGIPTOM

Hongkong, 26. avg. (Nova Kitajska). Današnji »People's Daily« izraža zadovoljstvo s kitajsko-egipčanskim trgovinskim sporazumom, ki je bil pravkar podpisan. Časnik piše, da bo sporazum utrdil prijateljske vezi med obema deželama in odprl nove gospodarske in trgovinske perspektive. »Stiki, ki so bili po bandunski konferenci vzpostavljeni med obema deželama, kažejo, da obe iskreno uveljavljata resolucije konference,« je rečeno dalje v uvodniku. Časnik pripominja, da je kitajsko-egipčanski sporazum prvi takšne vrste, ki jih je podpisala Kitajska z afriško deželo in da priča o krepitvi zaupanja in sodelovanja med deželama Afrike in Azije.

JAPONSKA ZASTRUPJENO MLEKO

Tokio, 26. avg. (AFP). — Na Japonskem je doslej umrlo 34 otrok, 2072 pa jih je obolelo, ker so jim dajali zastrupljeno mleko v prahu. Po preiskavi so ugotovili, da so bili v kalciju, ki ga vsebuje mleko, sledovi kristalov arzenika.

ARGENTINA OSTER NASTOP OPOZICIONALCEV

Montevideo, 26. avg. (AFP). Voditelj argentinske socialistične stranke Alfredo Palacios in Nicolas Repetto sta sinoči govorila v Buenos Airesu in zahtevala popolno svobodo za argentinski narod. Dr. Repetto je poudaril, da je njegova dežela velkanska ječa. Dejal je tudi, da bi moral predsednik Peron, če hoče doseči pomiritev, takoj razglasiti odpravo notranjega vojnega stanja, omogočiti enakopravnost vsem političnim strankam uveljaviti cenzuro in totalitarni režim, omogočiti svobodo tiska, vrnil dnevnike njihovim zakonitim lastnikom, orehnati politično propagando v argentinskih veleposlaništvih in konzulatih ter vpostaviti prijateljske stike s tujimi deželami.

Govora je prenašal radio Montevideo, ker je predsednik Peron Palaciosu in Repetto u prepovedal govoriti po argentinskem radiu.

KANADA OBISK SOVJETSKJE KMETIJSKE DELEGACIJE

Montreal, 26. avg. (AFP). Sovjetska kmetijska delegacija, ki jo vodi pomočnik sovjetskega kmetijskega ministra Makljevčič, je prispela danes v Kanado iz ZDA, kjer je bila na obisku pri ameriških kmetijskih strokovnjakih. Delegacija ameriških kmetijskih strokovnjakov iz SZ — Sovjetski kmetovalci se bodo mudili v Kanadi 12 dni.

AMERIŠKI POLETNI POMENKI

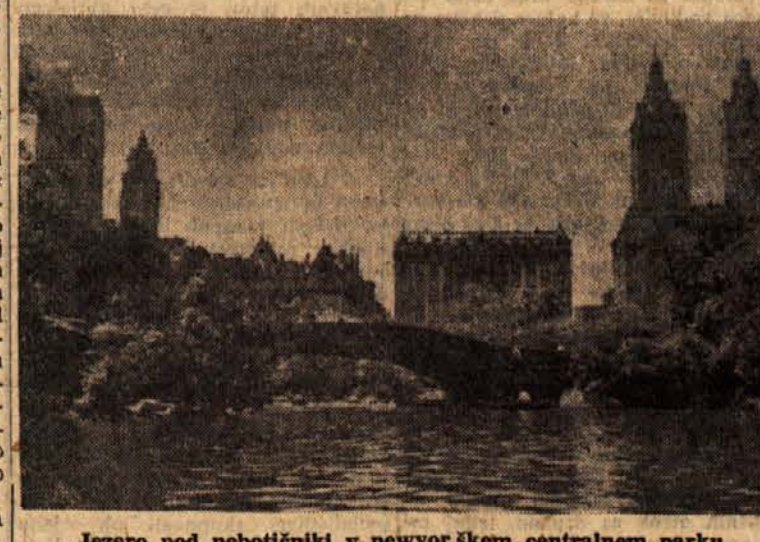
Hladna vojna proti vročini

napisal na zaboje narobe, kaj prodaja. »Zakon ne veleva, kako moram napisati,« je rekel, pa naj stoji erke na glavi, če jih že hočejo brati.«

To vprašanje je načel sam demokratski predsedniški kandidat iz leta 1952 Adlai Stevenson. Ondaj se študentom neke visoke šole svetoval, naj bodo »drugačnji«, kajti »otresti se moramo kulta brezosebnosti, ne sme se nam zdeti več sumljivo, če misli kdo drugače in če se mnenja ne ujemajo«. Treba se je boriti proti »plemenskemu konformizmu in arhaičnemu diktatorstvu«. Na kaj je kandidat za predsednika ZDA s tem namignil, je bilo več kakor jasno. V Maini je pisatelj John Gould opozoril Stevensona na nevarnost njegovih nasvetov. »Moj stric na primer,« je pisal Golud, »je bil vsč življenje registriran demokrat samo zato, ker se je vse mesto zmeraj izrekalo za republikance. On pa je vendar vsakokrat glasoval za republikansko listo, ker ni hotel biti tak, kakor vsi drugi demokrati... Kandidatu Stevensonu bo življenje slajše in preprostejšo, če se bo boril proti prilagodljivim, nevtraliziranim, standardnim, povprečnim volivcem, ki so napravili Ameriko tako veliko kakor je zdaj.«

revija »Time« pripisuje tudi ne- navadno zanimanje Kongresa za vprašanje moderne arhitekture v sriditi debati o novi letalski akademiji. »Kubisti« so izgubili bitko in patriarhalni senatorji so kratko malo odklonili glasovanje o skladih za dinamični, ultrasodobni načrt palače iz jekla in stekla. Letalstvo je ostalo brez akademije. Washington pa je zdaj poln veselih zgodbic o prodoru umetniške kritike v kongresne amfiteatre.

Kar pa se tiče političnega pre- rekajanja, je zdaj po mnenju ome- njenega pisatelja zelo tvegano. Ko se je M. Makintos svoj čas sprehajal po mestu z uljem na glavi namesto klobuka, ni storil tega samo zato, da bi vzbudil pozornost, marveč je hotel dokazati, kako pohlevne in ljubeznive so čebele. Kdor bi zdaj poskusil kaj podobnega, bi ga kaj hitro spravili v umobolnico. Vidimo torej, da je šala eno izmed zdravih protivročini, in sicer ne le

Jezero pod nebatičniki v newyorškem centralnem parku

za Američane, marveč tudi za njihove goste.

Vodja sovjetske kmetijske dele- gacije na obisku v ZDA Viktor Makljevčič v tem oziru ni izje- ma. Ko so na sprejem v sovjets- kem veleposlaništvu na čast dele- gacije povabili tudi Marilyn Monroe, so novinarji Makljevčiča vprašali, kaj misli o ugledni filmski igralki. »Ne vem,« je od- govoril, »njene farme si nisem ogledal.« V Ameriki ni bilo ne televizijske, ne radijske postaje, ki ne bi te šale vključila v dnevi- ne vesti.

Tudi žena novega državnega tajnika za letalstvo, ki je pravkar prisegel na ministriški polo- žaj, kamor je prišel po Haroldu Talbotu, je prišla v dneвне vesti, ko je po končani ceremoniji iz- javila, da je mož že zdavnaj ni poljubil petkrat kakor ob tej priložnosti. »To prisego ustoličaja,« je rekla, »bi bilo treba ponavljati v rednih presledkih.«

V znoju vlažnega poletja se je Amerika od srca smejala. In samo hudomušni Drew Pearson, zagrižen demokrat in publicistični prerok, je v šali napisal: »Bivši tajnik letalstva je zletel s položaja, ker so trčile skupaj dolž- nosti in koristi. Talbot je postal minister, ostal pa je poslovni človek in delal za trdiko, ki je sklepala naročila za letalstvo. Križanec koristi te vrste je strup v venah Washingtona. In glavna razlika med Talbotom in mnogi- mi člani Kongresa je, da so nje- gova zasačili, ko je grešil.«

Jaša Levi

PRED I. REPUBLIŠKO ŽIVINOREJSKO RAZSTAVO

Tudi čebelarji bodo razstavljali

Na republiški živinorejski razstavi bodo tudi čebelarji pripravili del paviljona, kjer bodo prikazali delo in pomen čebelarstva. Čebelarstvo je gospodarska panoga, saj čebele oprasajo letno nad 40 koristnih rastlin, kar pomeni več kot 2 milijardi dohodka letno. Če s tem bi bil upravičen njegov obstoj, četudi čebelarstvo ne bi dajalo drugih koristi. V Sloveniji je 76.031 panjev raznih modelov. Precej se je zmanjšalo število preprostejših kmečkih panjev, kranjčev in košev. Čebelarstvo je nazadovalo predvsem na področjih, kjer so pogoji za čebelarjenje najbolj ugodni in so čebele zaradi sadjarstva in številnih žužkočetnih kmetijskih rastlin najbolj potrebne.

Letno nabere čebele v Sloveniji povprečno 40 do 50 vagonov medu. Vendar pomenijo pridelki medu, voska, matice in rojev le desetino vrednosti čebelarstva proizvodnje v primeri s koristmi, ki jih opravljajo čebele z oprasovanjem. Po statističnih podatkih imamo 14.500 čebelarstev s 56 tisoč čebeljnimi družinami. Od te

ga je 80% čebelarjev kmetovalcev, ki so za naše kmetijstvo najvažnejši. Ti čebelarji namreč svojih čebel ne prevažajo v druge kraje, zato prav njihove čebele v svojem okolju vso vegetacijsko dobo oprasujejo in s tem opravljajo važno vlogo v splošnem kmetijstvu. S 3 do 10 panji čebeljih družin je v Sloveniji malih čebelarstev okoli 60%, srednjih s 10 do 20 panji okoli 30%, velikih čebelarstev vseh sektorjev z nad 20 panji čebeljih družin pa 10%. Največje čebelarstvo v Sloveniji je v lasti čebelarke šole Glavne zadrzne zveze in ima 700 čebeljih družin.

Z intenzivnejšo obdelavo kmetijskih zemljišč se vse bolj zmanjšujejo čebelna prasišča, zato so pričeli čebelarji odobri pri kmetijskih združenjih, od katerih jih detuje 220, organizirati sajne meduče družine ali železniških nasipih, zelenih pasovih itd. V letošnji pomladi so posadili še nad 10.000 sadik sobore, ki daje čebelarjem prav v brezpašni dobi zelo izdatno pašo. Čebelarji odobri kmetijskih združenj so rgnarizirali tudi 20 opazovalnih postaj za ugotavljanje pašnih pogojev, za čim intenzivnejše izkoriščanje pasišč. Število teh opazovalnih postaj bodo letos povečali, s čimer bodo omogočili boljše izkoriščanje razpoložljivih paš in s tem v zvezi bodo tudi zmanjšali porabo krmilnega sladkorja. Te opazovalne postaje bodo vršile tudi fenološka opazovanja. Jak.

V Ljutomeru so dogradili Sindikalni dom

Pred nekaj dnevi je bil dograden Sindikalni dom Ljutomer. Gradnja so ga pričeli še leta 1953. V domu je nekaj stanovanj, ki jih v Ljutomeru še primanjkuje, čeprav se je že nekaj uslužbencev preselilo po ukinitvi Okrajnega ljudskega odbora v Mursko Soboto in v Ptuj. V domu je tudi prostorna dvorana za prireditve sindikalnih organizacij.

V Prekmurju mlatio kar na njih. Zito zlože v piramidaste kopice, katerih velikost je takšna, da mlatio eno kopicco z veliko mlaticino tri do štiri dni. Zito je letos zelo dobro obradilo po količini in kakovosti. Po doseganih ugotovitvah je doseglo najvišje hektarske donose semenske pšenice v vzhodni Sloveniji Kmetijsko gospodarsko središče na Dravi: 38 centov na hektar

Pretirana zaskrbljenost

V Ljubljani ni neposredne nevarnosti za otroško paralizo

Nekaj primerov obolenj za otroško paralizo v Ljubljani je v zadnjem času izzvalo precejšnjo zaskrbljenost med starši, še zlasti, ker ljudje vedo, da so epidemije te nevarne bolezni v nekaterih evropskih državah, še zlasti pa v Ameriki, precej pogoste in razširjene. V Ljubljani ne gre za epidemijo in za zdaj tudi ni neposredne nevarnosti za otroško paralizo. Bilo je nekaj posameznih obolenj, ko so se otroci po večini nalezli bolezni izven mesta. Pretirana zaskrbljenost ali celo panika nista upravičeni, pač pa je prav, da so starši opozorjeni na nevarnost in seznanjeni z ukrepi, ki naj preprečijo morebitno širjenje bolezni.

storov, bacilonosci prav lahko okužijo vodo. Prav je, da ljudje te ukrepe upoštevajo ter se obračajo po zdravniško pomoč v vseh primerih obolenj, ki bi bila kakorkoli sumljiva, ne da bi hkrati zapadali v pretirano zaskrbljenost, za katero k sreči v Ljubljani še ni vzroka. M. N.

Za otroško paralizo obolijo največkrat manjši otroci. Prvi znaki obolenja niso posebno značilni, temveč močno podobni začetkom gripe. Po navideznem ozdravljenju pa izbruhne bolezen ponovno, ko se pojavijo tudi še delne ohromitve. Starši naj bodo zato previdni ob vsakem primeru obolenja za gripo. Najbolje je, da obdržijo otroke v postelji še najmanj 3 dni potem, ko je temperatura normalna. V primeru, da je otrok okužen z virusom otroške paralize, bo tako bolezen laže prebolel, hkrati pa s tem preprečimo tudi stik z zdravimi otroki.

Vedeti moramo tudi to, da se otroška paraliza ne širi samo s tako imenovano kapljično infekcijo, marveč tudi prek fekalij. Zaradi slabe kanalizacije ali nedostnega odtokanja človeških odpadkov v reke se lahko prenašajo okužbe pri kopanju v okuženih vodah. Tudi ni priporočljivo kopanje v mrzlih vodah, pretirano sončenje in prav tako ne pretiravanje naporov na izletih itd., kajti vse to lahko poslabša potek bolezni, če je otrok že okužen z njo.

Pojav otroške paralize pa nas tudi opozarja, da bi bila potrebna še posebna skrb pri urejanju sanitarnih naprav v campingih. Ti so po večini ob rekah, in če nimajo urejenih sanitarnih pro-

MLADOLETNIKI NA ZATOZNIH KLOPEH

Dolžnost staršev in družbe

Na zatoznih klopeh po naših sodiščih vidimo čisto mladoletne fantje in dekleta med 13. in 17. letom. Ko jih človek gleda, se zmeraj znova vpraša: kaj je spravilo te otroke na zatozne klopi, v kakšnih razmerah žive, kaj vse vpliva nanje, ali imajo starše in kaj bi morali vsi storiti, da bi jih od leta do leta redkeje videli pred sodišči?

Največ mladoletnih storilcev kaznivih dejanj je bilo pri nas leta 1948. Takrat jih je bilo v vsej državi 5250. Pozneje je njih število naglo padalo. Leta 1950 jih je bilo samo še 1819. Pozneje pa je žal njih število spet naraščalo. Do leta 1952 je naraslo na 2882, predlanskim pa na 3710. Tisto leto je bilo med mladoletnimi krivci 555 deklet.

Za kaj pridejo mladoletni fantje in dekleta največkrat pred sodišče? Zaradi kaznivih dejanj proti imovini, proti življenju in delu, proti javnemu redu, časti in ugledu, proti ljudski imovini. Največ takšnih prestopkov je vsako leto storjenih proti imovini. Tako je predlanskim 2377 mladoletnikov odgovarjalo za tatvine, (med njimi je bilo 323 deklet), 514 pa za telesno poškodbo ali uboj. Tisto leto je bilo 160 šole 14 let starih krivcev, 500 je bilo starih 15 let, 898 je bilo starih 16 let, 2232 pa 17 let. V nobeno šolo ni hodilo 814 krivcev, osnovno pa jih je končalo 2574.

Ce pogledamo, kakšen je poklic mladoletnih storilcev kaznivih de-

Izpolnitev družbenega plana v prvem polletju

Sinoči je bila na Magistratu seja Mestnega zbora in Zbora proizvajalcev mesta Ljubljane. Sejo je vodil dr. Marjan Dermastia. O prvi točki dnevnega reda, izpolnitvi družbenega plana v I. polletju 1955 je poročal predsednik Sveta za gospodarstvo inž. Ivo Klemenčič. Uvodoma je dejal, da se gospodarstvo našega mesta razvija v skladu s splošnim gospodarskim napredkom republike in ugotovil, da so bila planska predvidenja I. polletja realna. Razen elektroindustrije in industrije gradbenega materiala ter deloma lesne in živilske industrije so vsa ostala podjetja planske naloge presegla. Pri nekaterih strokah je bil vzrok neizpolnitvi planov pomanjkanje surovin.

Močno pa so planske naloge presegla podjetja, ki proizvajajo električno energijo, usnje in obutev. Ostale industrijske panoge so izvedle svoje naloge z manjšim preseganjem, vendar so v

splošnem pokazala solidno obdelavo planov.

Med drugim je bilo tudi predvideno povečanje zaposlitve delovne sile v glavnem postavljenemu realno. S statističnimi podatki je inž. Klemenčič dokazal, da je bila povečana proizvodnja dosežena z manjšim številom zaposlenih. Plačni sklad po tarifnih pravilnikih se je v gospodarstvu dvignil napram lanskega letnemu plačnemu skladu za 5,9%.

Blagovni promet se je v trgovini na drobno na teritoriju mesta močno povečal ter je znašal v I. polletju 30,5% več kot v lanskem I. polletju. V ljubljanski trgovski mreži je bilo v primerjavi z lanskim I. polletjem prodano za cca 15% več živil, za 18% več bombaža in volnenega blaga ter za 25% več obutve.

Najmanj realna so bila predvidenja glede izvoza, kjer so predvidevali 55% povečanje realizacije, izpolnili pa so le 37%, ali 40% letošnjega letnega plana.

CE SI IZBRAS POKLIC...

Zakaj ne bi bil čevljar!

Ze mnogo je bilo pisano o tem, v kakšno poklicno naj mladina vstopa, in pred kratkim sem braj pod naslovom »Da ne bo prepozno« nekaj zelo tehtnih misli, ki bi veljale še prav posebej za čevljarstvo in njej podobne stroke.

Čevljarstvo velj. za nekaj zastarelo-primitivno poklice, ki si ga mnogi predstavljajo le v krpjanju starih čevljev, kar vedno res ni prav prijetno delo. Čevljarja imajo za slovečka, ki mora vdihavati cestni prah, znoj in še mnogo stvari, ki se drže tega vsakomur potrebne čevlja. Toda vse to se lahko s čevlja odstrani, in če primerjam druge moderne poklice, kjer se mora delavec mnogokrat valjati po prahu in blatu, biti umazan od olja, nafte itd., lahko mirno trdim, da so nekateri modni poklici še mnogo bolj umazani kot čevljaraki.

Zakaj torej tak odpor do tega tako koristnega poklica? Saj ne trdim preveč, če rečem, da je napraviti dober čevelj po meri res umetnost. Mora da se boja bodočnosti in mladje, da bo ročno izdelovanje čevljev iz »-inla industrija. Do tega je še daleč in če kdaj, kar je malo verjetno, tudi pride, vemo, da za vsako nogo ni tovarniški čevlji, da so ljudje, ki nečelo imeti čevljev, kakršne nosi že tisoče drugih ljudi, da imajo tudi v industrijsko močno razvitih državah še mnogo čevljarjev in nposled, če vse navedeno še ne prepreči vključiti se bomo v industrijo in rada nas bo sprejela, ker nas ne bo treba mnogo učiti in ker so tudi v industriji prišli strokovnjaki iz čevljarstve in bomo gotovo bolj sposobni kot priučeni delavci.

Čevljarjev manjka, stanje je kritično. Vsek dan bomo v časopisju »Sprejemmo čevljarstve pomočnike, toda teh ni dovolj, vsaj dobrih ne. Zato naj se mladina ne brani tega lepota poklica; mest je dovolj (samo v Ljubljani okoli 20). Za učenje čevljarstva je potrebna srednje močna telesna konstitucija, dober vid in smisel za oblikovanje. Poklic zahteva na-

tančnost, saj izdelujemo čevlje, ki igrajo v življenju človeka pomembno vlogo in ni vseeno, kaj imamo na nogi, ker vemo, da obutev vpliva na razpoloženje človeka in da je slaba obutev lahko tudi vzrok raznih bolezni.

Mladinci, ki se nameravajo vključiti v poklice, naj imajo vsaj 6 razredov osnovne šole (2 razreda gimnazije). Učenje traja tri leta in v tem času obkusa tudi vajensko šolo. Po končanji dobi opraviš izpit za kvalificiranega delavca in se nato lahko specializira za izdelovalca gornjih ali spodnjih delov obutve, prikojevalca, modelarja, ortopeda itd. Zasluzek ni slabši kot v drugih strokah. Po določenih pomožinskih dobi lahko napravi mojstrski izpit ali pa gre za eno leto v mojstrsko šolo. Samostojen mojster je lažje postati kot na primer v kovinski ali lesni stroki, ker stroji in orodje niso tako dragi. Tudi za dekleta je stroka prikladna. Izučje se lahko za preizkuševalca izdelovalke gornjih delov čevlja. Poklic je dober. Učna doba je za sedaj dve leti, pogolji pa isti kot za čevljarje. Janec Zavrl

Najnovejše v športu

MEDCONSKI ŠAHOVSKI TURNIR V GÖTEBORGU

V VIII. kolu so se partije končale z naslednjimi izidi: Petrovsanji Rabar remi, Keres:Pachman 1:0, Spaski:Bronstein remi, Geller: Ilivicki 5:1, Szabo:Blisguier 1:0, Unzicker:Filnik remi, Stahlberg:Najdorf remi, Filip:Gulmar 1:1. Prekinjeni sta partiji Donner:Medina in Siliwa:Panno. Fuderer je bil prost.

Unzicker je brez nadaljevanja predal Pannouju partijo iz VII. kola. Stanje na tabeli: Bronstein 5,5 (1), Panno 5 (1), Ilivicki 5, Filip 4,5, Szabo 4 (1), Keres, Spaski, Filnik po 4 (-), Rabar 4, Stahlberg 3,5 (2), Petrovsanji, Geller po 3,5 (-), Fuderer 3 (2) kd.

PLAVANJE

V Dubrovniku je sinoči domači JUG v prvenstveni vaterpolo-tekmil premagal reško PRIMORJE 5:2. — V plavanju so zmagali Rečani 7:68.

Občina Izola bo imela enajst svetov

Poročilo in razpravo o izpolnitvi družbenega plana ter razpravo o osnutku odloka o občinskih dokladah v letu 1955 so odborniki sprejeli.

Pravtako so sprejeli predlog o dodelitvi 6,5 milijonov din za nadaljevalna dela na grobovih talcev. V nadaljevanju seje so potrdili tudi pravila kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš na območju Ljubljane.

L.

Občina Izola bo imela enajst svetov. Na drugi seji občinskega odbora v Izoli so sprejeli statut občine in izvolili odbornike, komisije in svete. Nova občina bo imela 11 svetov, med njimi tudi svet za ribištvo in pomorstvo. Glede na to, da v občini ne bo teritorialnih sprememb, statut ne predvideva krajevnih pisarn. Le v Kortah, ki je najbolj oddaljena vas, bo dvakrat na teden uradoval uslužbenec občine. Območje je razdeljeno na 15 sektorjev, kjer bodo zbori volivcev. V občini bodo trije krajevni odbori: v Kortah, Ceterah in Maliji.

Rudi Cilenssek - pedesetletnik

Jutri bo praznoval 50-letnico tovariš Rudi Cilenssek, ki ga poznajo mnogi borci za pravice delovnega ljudstva, katerim se je pridružil že zgodaj v mladosti. Z delavskim gibanjem se je seznanil kot mlad rudar v rudniku Zabukovca; sodeloval je v delavskih kulturnih društvih, deloval v strokovni organizaciji, leta 1935 pa je bil sprejet v Partijo. Tega leta je pomagal organizirati tudi veliko stavko rudarjev v Libojah. Tik pred okupacijo so ga od-

pejčali s številnimi drugimi revolucionarji v taborišče Ivanjko, vendar pa se je že nekaj mesecev po okupaciji, avgusta 1941, pridružil partizanom Savinjske čete. Imel je razne politične funkcije, bil član Okrajnega komiteja Kozje, funkcionar OF, po osvoboditvi pa je bil nekaj časa tudi sekretar Okrajnega komiteja ZK za Poljčane. Sedaj je upravnik Urada za posredovanje dela v Ljubljani. Za zasluge med narodnosvobodilno borbo je prejel Spomenico 1941 in bil odlikovan z Redom bratstva in enotnosti II. stopnje, Redom zaslug za narod II. stopnje in Redom za hrabrost.

NOČNE BRZOJAVKE

PREDESNIK FAURE O MAROŠKEM VPRAŠANJU

Aix-les-Bains, 26. avg. (AFP). — Predsednik francoske vlade Faure je sinoči, govoreč o maroškem problemu, izjavil, da stvar pomirjenja, ki jo je vlada prevzela nase, ne more in ne sme doživeti neuspeha. Izrazil je prepričanje, da je možno najti rešitev maroškega vprašanja, in dodal, da bo vlada sprejela rešitev, ki teži za pomirjenjem.

Po Faurovih besedah je bila večkrat končana druga etapa načrta in programa, ki ga je vlada odobrila v zvezi z reševanjem maroškega vprašanja. Na seji, ki je sklicana za prihodnji teden, bo vlada predala rezultate posveta v Aix-les-Bainsu. Pred tem se bo sestel komite peth ministrov.

Faure je dejal, da bo vladi spoštovali mnenje Komiteta petorice in da ho od nje zahtevali, naj sprejme politiko, ki jo bo odobrili Komite. Izrazil je upanje, da bo do poteka predvidenega roka, ki je določen za 12. september, sprejeta vladna politika in da bodo začeli z njenim uredničevanjem. Na koncu je Faure dejal, da bo danes v Parizu sprejel generalnega rezidenta v Maroku Grandvala.

SESTANKI ZARADI INCIDENTOV PRI GAZI

Kairo, 26. avg. (Reuter). — Ameriški veleposlanik v Kairu Henry Byrnoade je sinoči na svojo zahtevo obiskal predsednika egiptovske vlade Naseria in ga obvestil o zaskrbljenosti ZDA zaradi vedno bolj razočarane položaja pri Gazi. Iz diplomatskih krogov se je zvedelo, da je ameriški veleposlanik predlagal nove ukrepe za ublažitev napetega položaja, ki je nastal po prekinitvi egiptovsko-izraelskih pogajanj.

Veleposlanik ZDA, Veliko Britanije in Francije so prav tako imeli večer konferenco v zvezi s položajem pri Gazi.

Kairo, 26. avg. (AFP). — Predstavniki egiptovske armade je nočel izjaviti, da sta davi ob zori dve izraelski patrulji vzhodno od Gaze prestopili egiptovsko mejo in začeli streljati na egiptovske položaje. Egiptovski vojski so odgovorili z ognjem in pristili napadalce k umiku. V spopadu je padlo 12 izraelskih vojakov, več pa je bilo ranjenih.

BURMANSKI PARLAMENT OBSODIL FRANCIJO IN PORTUGALSKO

Rangun, 26. avg. (AFP). — Burmanski parlament je danes popoldne sprejel resolucijo, v kateri obsoja Francijo in Portugalsko zaradi njihovih akcij v Severni Afriki oziroma v Gol.

VABILO SOVJETSKIM VOJŠKAM ATASEJEM

Washington, 26. avg. (AFP). Danes je bilo uradno sporočeno, da je ameriška armada povabila vojaške ataseje sovjetskega veleposlanstva v ZDA, naj obiščejo nekatere ameriške pehotne baze v Georgiji.

ODLOŽENA SEJA

Zeneva, 26. avg. (AFP). — Dva-najsta sesja kitajsko-ameriške konference, ki bi morala biti jutri dopoldne, je odložena na sredo, 31. avgusta. Seja je bilo odložena na predlog ameriškega veleposlanika Johnsona, ki ga je Van Ping Nan sprejel.

DOGODKI V SEVERNI AFRIKI NE PRIDEJO PRED VARNOSTNI SVET

New York, 26. avg. (AFP). Predstavniki skupine azijsko-arabskih držav pri OZN so imeli danes popoldne sestanek, na katerem so razpravljali o zahtevi nekaterih držav-članic, naj se pošlje demarš Varnostnemu svetu o dogodkih v Severni Afriki. Večina delegatov, med njimi tudi predstavnik Indije, se so izrekli proti taki demarši. V torek bo nov sestanek skupine.

HRUSČEV ODPOTOVAL IZ BUKARESTE

Bukarešta, 26. avg. (AFP). — Kakor poroča TASS, je prvi sekretar CK KP SZ Nikita Hruščev včeraj z letalom odpotoval iz Bukareste, kjer je prisotnost praznili romunskega praznika.

Izraelsko vprašanje

je obravnaval ameriški zunanji minister Dulles v govoru pred Svetom za stike s tujino

New York, 26. avg. (USIS). Ameriški zunanji minister Dulles je v današnjem govoru pred Svetom za odnose s tujino izjavil, da je predsednik Eisenhower pripravljen pogodbeno obvezati se skupaj z drugimi državami v zvezi jamstva arabskim državljanom in Izraelu proti agresiji a katere koli strane. Pogodba naj bi bila pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Dulles je dodal, da bi bila s takimi kolektivnimi varnostnimi ukrepi odstranjena bojazen na obeh straneh.

Ameriški zunanji minister je nato poudaril, da je največji problem, ki ga je treba rešiti na Srednjem vzhodu, skrb za 900.000 arabskih beguncev z ozemlja, ki je pripadlo Izraelu. Dejal je, da bi bile ZDA pripravljene dati Izraelu mednarodno posojilo, da bi mu tako nudile možnost za izplačilo odškodnine, ki bi mnogim beguncem omogočila najti boljši način življenja. Dulles je dodal, da je Eisenhower prav tako pripravljen poročiti, da bi ZDA dale svoj prispevek za zgraditev namakalnega sistema in drugih načrtov na Srednjem vzhodu, kar bi posredno ali neposredno zmanjšalo skrb za begunce.

Ameriški zunanji minister je nadalje dejal, da je drugi glavni problem, ki ga je treba rešiti v tem delu sveta, strah. Priroda tega strahu, je rekel Dulles, je takšna, da so dežele komaj sposobne zamenjati strah

z občutjem varnosti. Tu, kakor tudi na mnogih drugih področjih, je med doseči varnost samo s kolektivnimi ukrepi proti agresiji.

»Predsednik Eisenhower, je nadaljeval Dulles, »me je pooblastil povedati, da bi pod pogojem, da se rešijo drugi problemi, ki so s tem v zvezi, pripravili pristop ZDA k pogodbi, ki bi nalagala dolžnost preprečiti, da bi kdor koli s silo spreminjal meje med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Prav pa bi bilo preprečiti, da bi se spoznanje, s katerim bi določili meje. To je tretji velik problem. Sedanje meje, ki ločijo Izrael od arabskih držav, so bile določene s pogodbo o premirju iz leta 1948. Dulles je dejal, da bo zelo težko določiti stalne meje zaradi nasprotujočih si zahtev in zato, ker so nekatera navedena ozemlja postala pomembna samo iz sentimentalnih razlogov. Kljub nasprotjem pa je po mnenju Dullesa možno najti način za ugotovitev vitalnih interesov vseh strani. ZDA bi bile pripravljene pomagati pri iskanju rešitve, če bi to želele dežele, ki so sprte.

Ameriški zunanji minister je končno dejal, da če bi mogli doseči sporazum o osnovnih vprašanih beguncev, strahu in meji, potem ne bi bilo težko za rešitev drugih vprašanj, ki zdaj netijo plamen sovražnosti in mržnje med Izraelom in arabskimi državami.

KULTURNI OBZORNIK

SLOVENSKA MATICA in njen letošnji knjižni program

To pot je s programom na vrsti — vrstni red naj nikakor ne bo važen! — najstarejša, častljiva in že zgodovinska založba — Slovenska Matica. Dolga desetletja pred to vojno je ta založba pri Slovencih opravljala pomembno kulturno poslanstvo. Domače znanstvene in leposlovne knjige in vrhovi svetovne literature v skrbnih prevodih — to je bil tradicionalen program Slovenske Matice. Od nje smo dobili nekoč Vojno in mir, Don Kihota, Shakespeara, Reymontove Kmete itd.

Po tej vojni se Matica nekako ni in ni mogla znati. Svoje delo je oživila šele za 90-letnico svojega obstoja, se pravi lansko leto z novim rednim knjižnim programom za svoje naročnike. Kakor je znano, so bile to knjige: Rousseau: Izpovedi I. del, Salfikov Ščedrin: Zgodovina nekega mesta, in Milko Kos: Zgodovina Slovencev.

Letošnji knjižni program Slovenske Matice je obširnejši: poleg knjig redne zbirke so ustanovili še razdelke: Vezana beseda, Filozofska knjižnica in Izredne publikacije.

Redna zbirka obsega tako kot lani tri knjige. Od teh je prva novi roman Franceta Bevka »Crnovi srajca«. Kolikor razodeva naslov in dosedanja pisateljsko torišče tega plodovitega primorskega ustvarjalca, kamor se vedno znova zateka, je tudi s tem romanom posegel na Primorsko, in to v čas črnih fašističnih srajc. Kakšne pa so stvarne časovne in krajevne meje dogajanja tega novega romana, ni znano, ker avtor za sedaj tega še neče izdati.

V redno zbirko sodijo še Rousseaujeve Izpovedi II. del in Zgodovina slovenskega slovstva I. del. Ta literarna zgodovina bo obsegala še čas romantike, se pravi do leta 1848. Glavni urednik knjige je Lino Legiša. Posamezna slovstvena razdobja pa so obdelali: ljudske pesmi Boris Merhar, pripovedništvo Milko Matičič, pismenstvo in uvodni pregled razvoja knjižnega jezika Francé Tomšič, protestantizem in protireformacija z barokom dr. Mirko Rupel, razsvetljenstvo Alfonz Gspan in romantiko urednik Lino Legiša.

Zgodovina slovenskega slovstva je knjiga, ki jo mnogi že dalj časa pogrešajo — tako profesorji kot študenti — in bo prav gotovo pomemben dogodek na našem knjižnem trgu. Kakor obljublja založba, bo knjiga tiskana v velikem formatu in na finem papirju in bo bogato ilustrirana. O čeni ni še čuti ne duha ne sluha: upajmo, da ne bo knjiga tako draga, kakor je potrebna.

V zbirki Vezana beseda izide Shakespeareov Rihard III. v prevodu pesnika Mateja Borca in z obširnimi uvodom dr. Bratka Krefta.

Posebnost Slovenske Matice predstavlja Filozofska knjižnica.

Pri nas je tovrstno literaturo izdajala do sedaj le Cankarjeva založba. Slovenska Matica hoče s to knjižnico posredovati Slovence klasična dela velikih filozofskih mislecev in tako nadoknaditi, kar je bilo v tej smeri pri nas zamujena. V ta program ne sodijo marksistični pisci, katere izdaja že Cankarjeva založba. Slovenska Matica bo to leto izdala: Platona (Poslednji dnevi Sokrata), Descartesa (Razprava o metodi) in veliki filozofski epos Lukrecija »O naravi« v pesniškem prevodu akademika Sovreta.

V razdelku Izredne publikacije je predvidena ena knjiga, in to Antona Melika poljudna študija »Stajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino«.

Kakor je razvidno, je letošnji knjižni program Slovenske Matice mnogo širši, popolnejši od lanskega, kar pravi, da založba zopet počasi oživlja svoje tradicionalno delovanje, ki ni brez skromnih in manj skromnih načrtov. Eden od teh načrtov je tudi slovenski prevod Božanske komedije.

T. B.

RAZGLEDI PO SVETU

V HAAGU se je začelo v akademski mednarodni pravni študentski zasedanju, ki se ga udeležuje nad 400 pravnikov. Najpomembnejše teme so: medparlamentarna unija in mirovno pravo, aktualni problemi mednarodnega pogodbenega prava, odgovornost držav za nezakonita dejanja pripadnikov njihove vojske sile pravdorek mednarodnih sodišč.

V IZGNANSTVU NA ISLANDU je v starosti 64 let umrl berlinski romanopisec Albert Daudistel, ki je napisal v dvajsetih letih več priznanih romanov, a je leta 1934 obrazil Nemčiji hrbet. V zgodnjih letih je delal na obširni zgodovinski Islandiji.

KAJ BERO ITALIJANI? V primeri s predvojnimi stanjem se je založniška dejavnost podvojila, vendar Italija še daleč zaostaja za drugimi narodi. Vzrok je zaostalost in revščina ter visoka cena knjig (800 do 1200 ltr). Tudi v naprednejših pokrajinah, kakor sta Lombardija in Toskana, dosega knjižna produkcija komaj srednje število one zahodnoevropskih dežel. Res pa je, da so se razmere zboljšale, k čemur so pripomogle v precejšnji meri tudi izposojevalne knjižnice po tujini. Italijanski založniki so se odločili, da bodo poleg luksuznih izdaj zalagali tudi cenejše zbirke po zgledu ameriških.

FRANCOSKI SLIKAR FERNAND LEGER UMRL

Dne 17. avgusta je umrl v svojem domu v bližini Pariza znani slikar Fernand Léger, star 74 let. Podlegel je srčni kapi. Francoski slikarstvo in moderno slikarstvo sploh je izgubilo enega najuglednejših predstavnikov. Slog Légerovih del je tako značilen, da jih človek spozna že od daleč. Léger je videl svet v geometričnih in tehničnih oblikah. Ustvaril je več abstraktnih del, pa tudi njegova figurativna dela učinkujejo s svojimi debelimi, črnimi konturami, ko da so skovana iz železnih palic. Léger je naslikal tudi več plakatov. Njegova slog je zlasti učinkovit v plakatih. Njegova dela više v največjih slikarskih galerijah sveta.

Julij Betetto kot Don Basilio

Don Alfonso in Beethoven (Rocco v Fideliju) ter karakterji opere Buffo (Don Basilio, a v slovenski inačici Kecal v Predani nevesti itd.). S tem pa delo, ki ga je opravil, še ni opredeljeno. Zakaj jo je sokovo svetovne operne in umetnopevske tradicije prilival v slovensko kulturo, je Betetto, učence Forsterja, Gerbiča in Hubada, nedvomno v zelo pomembni meri soustvarjal tisto, kar smemo imenovati specifično slovenske operne kulturne vrednote. Naj za zaključek naštejemo samo seznan vlog, ki jih je ustvaril v svoji dolgi umetniški karieri v slovenskih operah (a ta seznan morda niti ni popoln): župan Struclj (Gorenjski slavček), oče Samorod (Lepa Vida), župan v Pohjanju in dolini šentflorjanski, Dušan (Gospodstveni sen), Cristoforo (Crne maske), Urh (Tajda), Jankovič (Matija Gubec), Potinos (Kleopatra), Herman (Veronika Deseniška), Benjamin (Deseti brat), škof Wolf (Prešeren).

Ko se pridružujemo slovenski javnosti v čestitkah jubileju, mu želimo, da bi se plodno deloval na področju slovenske pevске kulture! R. A.

PISMO KULTURNI RUBRIKI

Čudežni otok neumnosti

ALI: »KULTURNI« CILJI PODJETJA ZA RAZDELJEVANJE FILMOV »MORAVA«

Podjetje za razdeljevanje filmov »Morava« Beograd nas je obogatilo še za eno spoznanje: da nekatera naša podjetja te vrste kupujejo na tujem ne samo poprečne in podpoprečne filme, ampak tudi plažo najslabše vrste. Film »Začarani otok«, ki ga predvajajo te dni v največjem ljubljanskem primernem kinematografu »Union«, pomeni čisto norčevanje iz občinstva. Ta film je posmeškin kinematografski publiki, njenemu okusu, njeni zmožnosti za zrelo presojo.

V zadnjih letih smo videli precej slabih filmov. »Začarani otok« je nedvomno eden najslabših med njimi. Z njim je podjetje »Morava«, ki nas je že doslej »osrečilo« z nekaterimi osladnimi in neumnimi proizvodi hollywoodske filmske industrije, kronalo svojo dejavnost. Česa vsega ne najdeš v tem filmu! Lažno eksotiko, lažno ljubezen in lažno junštvo, mrtvih na kupe, knock-outranj ne dosti manj,

Producenti tega filma so spet izbrali stari recept za poneumljanje ljudi: vzemi veliko krvi, zurhano mero okrutnosti in pohlepa, dodaj eksotično okolje, tri velike ilice cikrenih besed, začini vse to z brez-niskim vzdušjem in kar moč idiš! In ljubeznivo med keepim, lepim in plementim fantom, ter zapeljivo v deklino, primejša še nekaj bedastih dovtipov — pa imaš film, ki bo poln blagajne! Nobena stvar ne dokazuje, da niso tudi v podjetju »Morava« imeli pred očmi istega cilja — prodajati filmo neumnost tako pa 30 do 80 dinarjev, čim dalje, tem bolje. JOŽE ŠIRCELJ

SPORT IN TELESNA VZGOJA

DANES IN JUTRI DRŽAVNO ATLETSKO PRVENSTVO ZA POSAMEZNIKE

Ostre borbe na vidiku

Člani bodo tekmovali v Sarajevu, članice pa v Senti — V večini disciplin zmagovalci negotovi

Danes in jutri se bodo na državnem prvenstvu kosali naši najboljši atleti in atletinje. To je deseto jubilejno prvenstvo. Prvo tekmovanje za naslov najboljših v državi je bilo od 21. do 23. septembra 1945 v Zagrebu.

Odtlej je minilo 10 let plodnega dela. Najboljši atleti so jurirali na rekordu in dosegli nad 500 novih. Na jubilejnem prvenstvu članov, ki bo v Sarajevu, bodo nastopili samo maloštevilni člani stare garde, ki so nastopili od začetka malone na vseh prvenstvih.

ALI BO PRISLO DO REKORDOV? To prvenstvo bo nedvomno zelo ostro in zanimivo. V mnogih disciplinah so moči izenačeni. Izid boji plin pa bo prišlo do ostrega boja med mladimi in starejšimi, medtem ko so posamezni mladi atleti docela potisnili starejše ob stran.

Sieherno prvenstvo je prineslo kakšen nov rekord. Tudi tokrat se utegne pripetiti kaj takega, toda možnosti za to je malo. Posamezniki, ki bi utegnili izboljšati rekorde, niso v formi zaradi poškodb ali bolezni, nekateri rezultati so v resnici visoke vrednosti, v nekaterih disciplinah pa ni tekmovalcev, ki bi bili zmorni doseči nove rekorde. In naposed je za izboljšanje izvrstnih rezultatov potrebna ostra konkurenca in razpoloženje posebne vrste.

NAJZANIMIVEJSI BO SPRIHT Izmed vseh disciplin na tekmovalstvu v Sarajevu bodo najzanimivejši sprinterske, predvsem tek na 100 in 200 m. Stara »asa« Jovančič in Pecelj tokrat ne bosta nastopila. Izid boji je zato nejasen. Vendar je gotovo, da se bodo za najvišje mesto borili dvakratni balkanski rekorder Oslakovič, dalje Petrovič, Dragavšek (vsi so dosegli letoš 10,8) in Unger, ki je dosegel čas 10,7. V poštev pride tudi Trifunovič (10,9). Za največjega favorita velja Oslakovič.

Ista skupina se bo borila tudi na 200 m. Na tej progi sta najboljša časa dosegla Petrovič in Trifunovič — 23,2. Tek na 400 m bo v znamenju borbe med starimi in mladimi. Sabolovič je v Titovem Ulicu na pripravah pokazal dobro formo in lepo hitrost: 100 m je pretekel v 11,1, 400 m pa v 49,3. Njegova glavna nasprotnika bošta Sarič in Dovljanec (49,4).

MUGOSA, STRITOF, MIHALIC Ljubitelje atletike bo vsekar najboljši zanimal nastop naših znanih dolgoletnega Mugosa, Stritofa in Mi-

halica. Vsakdo izmed njih je v svoji disciplini najmočnejši. Na 1500 m bo Mugosa vsekar prvi prišel na tekmo, za drugo mesto pa se bosta borili Radič in Mihalic. Stritof na 500 m in Mihalic na 10.000 m bosta vsekar zmagala. To sta teka, pri katerih je negotovost najmanjša.

Troskok in skok v daljino sta najslabši disciplini. Zato lahko pričakujemo uspeh manj znanih tekmovalcev. Dobro bi bilo, če bi kdo prodrl.

GUBIJAN V FORMI Med metalci je največ pričakovati od Gubijana. V odlični formi je in če bo igranje zadovoljivo, bo morda do-

JUTRI PRVA »ROGOVA« CESTNA KOLESARSKA DIRKA, DANES POPOLDNE PA

KRITERIJ NA TABORU

Kolesarji »Roga«, ki spada trenutno med najmočnejša kolesarska društva Slovenije, so se že dalj časa pripravljali, da bi organizirali svojo medkubsko kolesarsko dirko. To jim vse do zdaj ni uspelo, končno pa so vendar našli prvo nedeljo, ki so jo izkoristili za organizacijo svoje dirke. Tako se bodo dirkači iz klubov vse Slovenije, zraven njih pa še verjetno člani kolesarskih društev iz ostalih republik, pomerili danes na kriteriju po ulicah okrog Tabora, kjer je za to primere že nekako pripravljena standardna proga. Prevostili bodo v kategoriji mladincev in članov 50 krogov po 850 m. Črtečel kriterija bo ob 17. uri, propozicije pa so obiskane, tako da bo vsak peti krog točkovan. Tovarar »Roga« je za najboljših pet dirkačev pripravila izdelko svoje tovarne kot praktična darila.

Zanimivje del — vsaj za nekatere — pa bo verjetno jutri cestna dirka od Ljubljane do Razdrtega in nazaj. Na 15 km dolgi progi bodo vozili člani, ki bodo izstrelili ob 8. uri pri Dolgem mostu na Viču. Kot predvidevajo organizatorji, bodo prvi dirkači prispeli na cilj že okrog 12. ure. Cilj bo prav tako pri Dolgem mostu. Razen članov bodo dirkali tudi mladinci na 90 km dolgi progi.

PO NOGOMETNI TEKMI SZ : ZAHODNA NEMCIJA

Moč nemškega moštva je v obrambi

Za tekmo z nami se Nemci temeljiteje pripravljajo, ker jim gre za »biti ali ne biti«.

Bonn, 26. avg. Trije branilci zahodno-nemške reprezentance tmajo največ zaslug, da njihovo moštvo v Moskvi ni bilo huše poraženo. To so vratar Harchenrath, junak dneva, levni branilec Postpal in srednji kriliec Liebrich.

PREDVSEM POZRTVOVALNOST To mora opozoriti naš napad 25. septembra. Gledal sem tekmo v Moskvi. Sicer šele sinoči, z zamudo, in sicer prek nemške televizije. Sodba nemških časnikov, da ima vratar njihove reprezentance največ zaslug, da hove reprezentance največkrat so izgubili samo s priložno časnim rezultatom, priložno res drži. Obramba je v celoti močnejša del nemškega moštva. Njeni igralci startajo na prvo žogo. Nasprotniku ne puste skoraj niti trenutka, da bi »razmišljale ali se pripravil. V Moskvi je obramba uveljavila taktiko »zaprta« proti možu.

Pri tem osuplja njihova nenavadna poztvovalnost. Scharckenrath se je večkrat skoraj samomorilsko vrget nasprotnikom igralcem pod noge in rešil brezgleadne položaje. Kako močna je Hebergerjeva obramba, najbolje ponazarja dejstvo, da so si Rusji streljali 17 brezuspešnih kotov. Kaže, da so domači upora-

bili zelo koristno taktiko. Igrali so pretežno prek kril, tako rahljati nemško obrambo in ustvarjali ugodne priložnosti. Kadarkoli je bila nemška obramba strnjena pred vrati, je Rusom običajno spdetelito.

ZA JUGOSLAVIJO BOLJŠE PRIPRAVE

Glede tekme z nami grade Nemci velike upe. Naš nogomet uživa po svetu velik sloves in zmaga v Beogradu bi popravila slab vtis, ki ga je nemški nogomet napravil s štirimi porazi. Pričakovati je treba pripravljene nasprotnika, ki bo nspel vse sile, da bi zmagal in zato je treba predvsem misliti na naš napad. So, vjetiski nogometaši so zmagali spričo izredne hitrosti in izvrstne kondicije, ki je bila preračunana — kakor pravijo nemški nogometaši — na dve uri igre ne pa samo na 90 minut. O. M.

segel tudi nov rekord. V kroglu bo Skiljevič skoro gotovo prvi. Za drugo mesto bo boderi Penko, Jeliševič in Pavlica. Sarčević je poškodovan.

ČLANICE V SENTI

Članice se bodo borile za državno prvenstvo v Senti. Najzanimivejši bo tek na 100 m, ki bo pokazal, ali je Stamejščeva sposobna ogroziti Babovičev. Frač tako resen tekmeč tudi Miri Tuče v skoku v daljino — njen najboljši rezultat znaša 5,63 m. Ogroženi sta tudi Matejeva in Holmlja v metu diska — Sinkovčeva namreč meče nad 44 m. Celjanka Slamnškova, ki je dosegla rekord na 800 m s časom 21:5, ga lahko izboljša. V kroglu ima največ možnosti za drugo prvenstvo Ušenikova, ki je dosegla novi rekord 13,89.

JUTRI PRVA »ROGOVA« CESTNA KOLESARSKA DIRKA, DANES POPOLDNE PA

KRITERIJ NA TABORU

Kolesarji »Roga«, ki spada trenutno med najmočnejša kolesarska društva Slovenije, so se že dalj časa pripravljali, da bi organizirali svojo medkubsko kolesarsko dirko. To jim vse do zdaj ni uspelo, končno pa so vendar našli prvo nedeljo, ki so jo izkoristili za organizacijo svoje dirke. Tako se bodo dirkači iz klubov vse Slovenije, zraven njih pa še verjetno člani kolesarskih društev iz ostalih republik, pomerili danes na kriteriju po ulicah okrog Tabora, kjer je za to primere že nekako pripravljena standardna proga. Prevostili bodo v kategoriji mladincev in članov 50 krogov po 850 m. Črtečel kriterija bo ob 17. uri, propozicije pa so obiskane, tako da bo vsak peti krog točkovan. Tovarar »Roga« je za najboljših pet dirkačev pripravila izdelko svoje tovarne kot praktična darila.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

Crvena zvezda ali Proleter?

V nedeljo bodo nadaljevali košarkarsko prvenstvo moške zvezne lige. Začel se bo drugi del prvenstva, na katerem se bo odločilo, ali bo Crvena zvezda ponovno državni prvak, ali pa bo tradicijo prekinil kak drug klub. Ta podvig utesne napraviti Proleter iz Zrenjanina, ki je po prvem delu tekmovalja in vodstvu izpred Crvene zvezde. Odlučitev o tem bo brzokone padla v medsebojnem srečanju. Za najvišja mesta na lestvici se bosta potegovala še ljubljanska ligaša Olimpija in »Ljubljana«.

Table with 2 columns: Team Name and Score. Rows include Crvena zvezda, Partizan, Olimpija, Ljubljana, Mladost, Lokomotiva, Montažno, BSK, Maribor.

EVROPSKO VEŠLAŠKO PRVENSTVO

Naš double-scull in osmerek v polfinalu

Prvega dne prvenstva se je našim tekmovalcem posrečilo uvrstiti se v polfinalne samo v double-scullu in osmerek. Naši predstavniki v ostalih disciplinah bodo morali ponovno tekmovali. Če bodo na nacionalnih tekmovaljih zmagali, se bodo uvrstili v polfinale. Viasič in Lučin sta v doubleu prispejala prva v svoji skupini, osmerek pa je bil drugi, izza Nemčije.

MEDCONSKI TURNIR V GÖTEBORGU

Rabar premagal Donnerja

Fuderer ima v prekinjeni partiji z Argentincem Guimardom dva kmeta manj

Göteborg, 26. avgusta. Sedmo kolo medconskega turnirja v Göteborgu je prineslo prvo zmago našemu mednarodnemu mojstru Rabarju, ki ima na lestvici sedaj spet 80%. Zdi se, da Fudererjeva indispozicija, ki traja od partije s Pilmkom, še ni minila, ker je tudi proti Argentincu Guimardu prekinja partijo v slabši kondiciji.

Rezultati VII. kola: Rabar-Donner 1:0 (kraljeva indijska obramba, 42 potez), Guimard-Fuderer prekinjeno (damina indijska obramba) Bronstein-Keres 1:0 (Niemcovičeva indijska obramba, 27), Ilvičevič-Spaskij 0:1 (Retjeva otvoritev, 35), Pachman-Petrovskij remi (kraljeva indijska obramba, 35), Pilmik-Stahlberg remi (francoska obramba, 29), Najdorf-Pilip remi (španska partija, 29), Medina-Szabo prekinjeno (španska partija), Bisguier-Silva prekinjeno (damina indijska obramba), Panno-Unzicker prekinjeno (ortodoksa obramba), Geller je bil prost.

Z remijem so se končale partije Medina-Unzicker iz V. kola (97 potez) in Unzicker-Bisguier iz VI. kola. Fuderer in Najdorf bosta partijo nadaljevala v soboto, ko bo prost dan.

Rabar je v partiji VII. kola proti Donnerju že v otvoritvi dosegel nekaj prednosti. Naš mojster je razpostavil figure na zelo ugodna mesta, zasedel ključne točke in izvajal pritisk na nasprotnikov položaj. Donner se je vztrajno branil, vendar se mu ni posrečilo zadržati prodora nasprotnikovega kmeta. Potem, ko je videl, da nikakor ne more biti kos nasprotnikov grožnji, je se Donner odločil za kapitulacijo.

Fuderer se je že od začetka s težavo branil ostrih potez svojega nasprotnika Guimarda. Našemu mojstru se ni posrečilo izenačiti položaja in izgubil je važnega kmeta. Kaspeje je Fuderer dal še enega kmeta, da bi rešil svojo trdnjavo. Toda pokazalo se je, da ta žrtev ni bila korektna. Bronstein je v izrednem višju premagal svojega konkurenta za prvo mesto Keresa. Že v otvoritvi je žrtvoval Bronstein dva kmeta, zatem pa je dal celo figuro, da bi lahko napadel na kraljevem krilu. Spričo neopredne grožnje z matom se je Keres vdal. Bronstein sodi, da je to ena

izmed najboljših partij v njegovi šahovski karieri. Izvrstno je v tem kolu igral tudi mladinci svetovni prvak Spaski, ki je po elegantni žrtvi figure premagal Ilvičevico.

Stanje po VII. kolu: Bronstein 5 (1), Panno 4 (1), Ilvičevič 4, Geller, Spaski, Pilmik 3,5, (-), Rabar, Filip 3,5, Fuderer, Stahlberg 3 (2), Pachman, Szabo 3 (1), Keres, Petrovskij 3 (-), Medina 2,5 (2), Guimard, Najdorf 2 (1), Unzicker 2 (1), Donner 2, Silva 1,5, (2), Bisguier 2,5 (1).

Uspeh jugoslovanskih problemistov

Med Jugoslavijo in Francijo je bilo zaključeno tekmovanje v komponiranju šahovskih problemov. V prvi skupini (francoska tema) je prvo in drugo mesto zasedel naš problemisti mojster inž. Nenad Petrovič. V drugi skupini (jugoslovanska tema) je prav tako prvo in drugo mesto osvojil Nenad Petrovič. V obeh skupinah so Jugoslovani premagali Francoze s 27:5, skupen rezultat pa je 54:10 za Jugoslavijo.

Radvoljica mostveni prvak Gorenjske!

Za moštveno prvenstvo Gorenjske v šahu se je borilo 12 društev. Od teh društev so se štiri uvrstila v finalno tekmovanje in sicer: Kranj, Jesenice, Radvoljica in Zirovnica. Zirovnica je odstopila, zato so se pomerili med seboj v finalu le trije. Zanimanje šahistov Gorenjske za izid dvoboja je bilo precejšnje. Vsi so bili nemalo presenečeni nad uspehom radvoljških šahistov, ki so v postavljeni mostni Lešnik, Galof, dr. Berce, Eržen, Kaše, Fikli, Mat in Simičič (Wagner) v finalnih dvo bojih nabrali 8,5 točke pred Kranjem 8 in Jesenicami 7,5. Radvoljica je premagala Kranj s 4,5:3,5, z Jesenicami pa so igrali neodločeno 4:4. Po rezultatu dvoboja Jesenice : Kranj premagal Jesenice s 4,5:3,5. Je družstvo Radvoljica z največ nabranimi točkami prvi osvojilo naslov gorenjskega moštvenega šahovskega prvaka. Radvoljškimi šahistom čestitamo! S. F.

ELEKTRARNA VUHRED V GRADNJI sprejme

GRADBENE INŽENIRJE ali

TEHNIKE

Nastop službe možen takoj. Plača po dogovoru. 2917

Advertisement for 'MOTORIST' - ZAGREB. Text: Najugodnejše lahko prodaste ali kupite motorna vozila in dele prek podjetja 'MOTORIST' - ZAGREB. Krasova 16, tel. 33-680. Includes an image of a truck.

DNEVNE NOVICE

Komisija za štipendije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS razpisuje za študijsko leto 1955/56 30 štipendij za strokovno in znanstveno izpopolnitev v FLRJ.

Štipendije v mesečnem iznosu 600 do 10.000 din bo dodeljevala komisija na podlagi prošnje, ki morajo vsebovati naslednje podatke: kratak življenjepis z opisom poteka študija in zaposlitve (tudi honorarne), socialno poreklo, foto (zavod), kjer se bo prošilec specializiral, opis specializacije.

Prošnji je treba priložiti prepis diplome fakultete oziroma umetniške akademije, priporočilo iz kmetijskega ali drugega strokovnega ustanovi ali umetniški delavec ter ustrezen delovni načrt.

Pravico do te štipendije imajo samo državljani, ki že imajo fakultetno ali nekaj enake izobrazbe. Ob enakih pogojih bodo imeli prednost državljani, ki še niso v rednem delovnem razmerju.

Prošnje je nasloviti na Svet za prosveto in kulturo LRS — Štipendijska komisija, Ljubljana, Zupančičeva 3. Zadnji rok je 25. sept. t. l. — Komisija za štipendije pri SPK LRS.

Stanovanjska uprava Ljubljana I obvešča vse one hišne svete, ki Stanovanjski upravi Ljubljana I dolgujejo za dobo od 1. januarja do 30. junija 1955 2% prispevke za administrativne stroške, da bo dala Komunalni banki 2 nalogo, da takoj obremeni njihov sklad za hišno upravo za dolžni znesek in da ga prenese na tekoči račun pri 60-KB-2-6774.

Istovrstno vabimo vse one hišne svete, ki še niso nakazali 2% prispevka za Stanovanjsko upravo Ljubljana I za dobo od 1. julija do 31. avgusta 1955, naj to storijo takoj.

Vsa navodila so objavljena v »Glasniku« — priloži »Ljubljanskega dnevnika« — dne 7. junija 1955.

Dve vrsti preparata »FLEX« ni je samo prvovrstno sigurno sredstvo za čiščenje maščabnih madežev. »FLEX« je v prometu samo v originalnih steklenicah.

Ce veliko stojš ali mnogo hodiš, daj tvojim nogam osvežujočo kopel z »JELA« soljo. Polkusi in povej drugim, da je »JELA« sol edinstvena.

SOLSTVO

Ekonomski srednja šola v Ljubljani objavlja naslednje izpitne in vpisne roke za pričetek šolskega leta 1955/56:

1. Popravni in razredni izpiti rednih dijakov vseh letnikov bodo pisni dne 1. septembra ob 8. uri, ustni pa popoldne ob 14. uri in dne 2. septembra ob 8. uri. Dijaki Delavskega oddelka bodo opravljali popravne izpite v istem roku od 16. ure dalje.

2. Privatni popravni in dopolnilni izpiti bodo pisni od 3. do 5. septembra, ustni pa od 8. do 8. septembra. V istem roku bodo popravni izpiti tudi za kandidata Pripravljalnega tečaja.

3. Naknadni sprejemni izpiti in popravni izpiti sprejemnega izpita bodo za redne dijake pisni 5. septembra in ustni dne 6. septembra ob 8. uri dalje, za privatiste in kandidata za Pripravljalni tečaj pa od 14. ure dalje.

4. Diplomski izpiti v jesenskem roku bodo pisni od 4. do 7. septembra, ustni pa od 9. do 10. septembra.

5. Vpisovanje dijakov 2., 3. in 4. letnika bo v sredo, dne 14. septembra ob 8. uri za redne dijake, ob 10. uri za sprejete novince, ob 14. uri za kandidata Pripravljalnega tečaja in ob 16. uri za dijake Delavskega oddelka. Ob vpisu je oddati pravilno kotkovano prijavo DZS 1,50 in zadnje šolsko spricovalo.

6. Redni pouk se prične 15. septembra 1955. Ravnateljstvo

Šola za tuje jezike prireja v šolskem letu 1955/56 tečaje angleškega, francoskega, italijanskega, nemškega, španskega in esperantskega jezika. — Vpisovanje bo od 1. do 10. septembra, vsak dan od 8. do 12. ure in od 17. do 19. ure v pisarni Ljudske univerze, Cankarjeva cesta št. 5/III, soba 143. — Vsa poljamska dobita pri vpisovanju.

Ravnateljstvo gimnazije v Novem mestu sporoča, da bodo popravni izpiti, sprejemni izpiti in matura od 31. avgusta do 3. septembra 1955. Razpored izpitov je objavljen na oglasni deski. Redni pouk se prične 6. septembra t. l. ob 8. uri.

VESTI IZ MARIBORA

DEŽURNA LEKARNA
Sobota, 27. avgusta: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

Nedelja, 28. avgusta: lekarna »Meje«, Meljska cesta 2.

Od devete ure zvečer pa do 7. ure zjutraj se izdajajo zdravila na recepte, napisane isti dan ali noč. Lekarna »Center« je odprta neprenehoma od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

OBVESTILO O OTROSKIH DODATKIH

Uredba o otroških dodatkih z dne 28. julija t. l. (Ur. l. FLRJ št. 36/1955) določa, da morajo upravičenci otroškega dodatka, ki imajo dohodek od kmetijstva ali druge davku zavezane dohodke do 30. septembra t. l. predložiti organom, ki so pristojni za izdajanje odločb o pravici do otroškega dodatka, potrdilo o davčnem cenusu temeljne dohodnine za kmetijstvo za leto 1955 oziroma potrdilo o odmeri davka od drugih dohodkov za l. 1954.

Republiški zavod za socialno varovanje v Ljubljani je dal tiskati posebne obrazce za nova davčna potrdila. Ko bodo natisnjena, bo to zavod objavil v časopisih skupaj z natančnejšimi navodili o postopku s temi potrdili.

Ze sedaj pa pozivamo vse upravičence otroških dodatkov, da predložijo za otroke, stare nad 14 let potrdila o solanju v sol. letu 1955/56 oz. potrdila o učenju obrti in obiskovanju strokovne šole. Na potrdilih

je treba vpisati tudi ime upravičena do dodatka, pritisniti žig gospodarske ali druge organizacije oz. delodajalca, pri katerem je upravičenec zaposlen ter zabeležiti številko zadnje odločbe o priznanju dodatka. Ta potrdila naj organizacije in delodajalci zberejo od svojih delavcev in uslužbencev in jih predložijo pristojnim zavodom za socialno varovanje čimprej, ker bodo sicer dodatki ustavljeni. Uživatelji pokojnine in invalidnine III. skupine naj predložijo na enak način opremljena potrdila neposredno tistim zavodom za socialno varovanje, od katerih prejemanjo pokojnino oz. invalidnino. Isto velja tudi za zaposlene upokojence in invalide. Upravičence opozorjamo, da lahko pride do zastoja v izplačevanju dodatkov, če potrdila ne bodo predložena na predpisani način in v odgovarjajoči obliki. — Republiški zavod za socialno varovanje LRS v Ljubljani.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

Ameriški film

»Začarani otok«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi John Hall in Frances Farmer. Prodaja vstopnic od 14. ure dalje.

KINO »SOČA«

Sovjetski barvni film

Arena pogumnih

Tednik. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi V. Peroletov in F. Firsov. Prodaja vstopnic od 15. dalje.

KINO »KOMUNA«

franc. barvni film

»Imel sem sedem hčera«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.30. V gl. vlogi Maurice Chevalier in Paolo Stoppa.

KINO »SLOGA«

amer. film

»Belle Starova hčerka«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10. uri je matineja istega filma. V gl. vlogi: Georg Montgomery in Ruth Roman. Predprodaja vstopnic v obeh kinematografih samo od 14. ure dalje, za matinejo pa od 9. ure dalje.

KINO »VIC«

amer. film

»Neumne sanje«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. V gl. vlogi: Ana Maria Ferrer in Rosana Rodetea. Prodaja vstopnic samo od 15. ure dalje.

LETNI KINO »BEZIGRAD«

franc. barvni film

»Imel sem sedem hčera«. Brez tednika. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«

francoski film

»V Monte Carlos«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Angleški film

»Smeh v raj«

Tednik. V glavni vlogi: Alastair Sim, Fay Compton in Guy Middleton. Predstavi ob 18 in 20 uri. Prodaja vstopnic od 17 ure dalje.

KINO »SISKA«

Ameriški film

Skrivnost indijanke

V glavni vlogi: Kirk Douglas in Elizabeth Threault. Režija Howard Hawks. Predstave ob 16, 18.15 in 20.30. Brez tednika. Prodaja vstopnic od 14. ure dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za soboto, 27. avgusta 1955
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) — vmes ob 6.30 Pregled tiska — 6.35 Pred mikrofonom sta Kmečka godba in Vaški kvintet — 7.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 7.30 Gospodinjaki nasveti — 7.40-8.00 Venček znanih melodij — 12.00 Lahek opoldanski glasbeni spored — 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.00 Kmetijski nasveti — a) Endivija b) Vkladiščanje krompirja na Holandskem — 13.10 Glasbeni mozaič (pester spored operne in solistske glasbe) — 14.30 Turistična oddaja — 14.40 Slovenska narodna glasba (Prenos v Zagreb) — 15.15 Železi ste — poslušajte! — 16.00 Utrinki iz literature: Iz makedonske lirike — 16.20 Iz opernih baletov — 17.15 Zabavna in plesna glasba, vmes reklame — 18.00 Okno v svet — Jemen nekdanj danes — 18.15 Z narodno glasbo in pesmijo v prijetnem delopisu (pisan spored slovenskih narodnih pesni) — 19.00 Zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 120 pisanih minut — 22.15-23.00 Oddaja za naše izseljence — na valu 327,1 m — 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba — 23.00-24.00 Oddaja za tužino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

DROBNI OGLASI

VERZIRANO STENODAKTILOGRAFINO sprejmemo tako. Pogoji: dovršena srednja ekonomska šola, dobro obvladanje stenograma in strojeplajaja. Prednost imajo stenodaktilografije z znanjem vsaj enega tujega jezika. Ponudbe z življenjepisom poslati na naslov: GZZ LRS Ljubljana, Miklošičeva št. 6.

RAZPIS. Zdravstvena postaja Kidričevo razpisuje mesto zobozdravnika ali dentista in mesto medicinskega laboranta. Nastop službe 1. oktobra 1955. Komfortno družinsko stanovanje s centralno kurjavo zagotovljeno. Samskim nudimo brezplačno stanovanje. Plača po uredbi, dopolnina plača in funkcijski dodatek. Vloge za sprejem pošljite na Zdravstveno postajo Kidričevo.

PUBLIKACIJE ZDRUŽENIH NARODOV so stalno na zalogi pri zastopstvu za prodajo publikacij ZN v knjigarni Cankarjeve založbe Ljubljana — Nebotičnik.

INOZEMSKÉ KNJIGE IN REVILJE lahko naročite v knjigarni Cankarjeve založbe, Ljubljana — Nebotičnik.

OSEBNI AVTOMOBIL, znamke »Opel Kapitán« proda Zelezniški zdravstveni dom, Ljubljana. Voz je pet sedežni, v brezhibnem stanju. Oglede voza in potrebne informacije dobite pri upravi Zelezniškega zdravstvenega doma v Ljubljani, Celovška c. 4.

STROJNOKOJEVA TEHNIKA s prakso in knjigovodjo-kinjo, ki bi bila samostojna, išče Obrtno podjetje Aluminij Komen. Pesmerno nudbe poslati na podjetje.

KDO BI MI ODDAL SOBO? Prosim ponudbe v Uredništvu Ljudske pravice pod »Dobro plačilo«.

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil član našega kolektiva

JANEZ PREPELUH
gaterist

Dobrega tovariša in marljivega delavca bomo ohranili v trajnem spominu.

SINDIKALNA PODRUŽNICA
UPRAVNI ODBOR IN DELAVSKI SVET
PODJETJA »TESARSTVO«
Lžanska cesta 18

Umri so v Ljubljani

Boris Anžič, učenec. Pogreb bo danes ob 16. uri na Žalah.

Leon Franke, upokojenec. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Žalah.

VSEM PREBIVALCEM IN KOLEKTIVOM SLOVENJEGA GRADCA ČESTITAJO K OBCINSKEMU PRAZNIKU

**LOMO SLOVENJ GRADEC
ZB SLOVENJ GRADEC
ZK SLOVENJ GRADEC
SZDL SLOVENJ GRADEC**

IV. OBČINSKI PRAZNIK BO SLOVENJ GRADEC PROSLAVIL

- DNE 28. AVGUSTA Z NASLEDNJIM SPOREDOM:
- Ob 6. uri budnica
 - Ob 9. uri govor pred Ljudskim odborom mestne občine, nato polaganje vencev na grob padlih v NOB
 - Ob 11. uri obdaritev partizanskih otrok in ogled razstave dokumentov o padlih junakih — spominska knjiga

PO SPOREDU SLEDI POPOLDNE PROSTA ZABAVA Z BOGATIM SREČOLOVOM PRED HOTELOM »POHORJE« SLOVENJGRADČANI, S SVOJO UDELEŽBO BOSTE DOSTOJNO POUĐARILI POMEN NAŠEGA OBCINSKEGA PRAZNIKA!

M-447

VABLJENI!

Hotel ROMAN **Sangaj**
VICKI BAUM

Ločila se bom, je pomislila Pearl. Bil je izjalovljen poskus. Na Kitajskem zamé ni mesta. V duhu je videla pred seboj neskončno verigo velikih naporov in skoraj neopazljivo majhnih uspehov, iz katerih je bilo sestavljeno njeno življenje v tej deželi. Zdal pa se je razžirila vojna še sem. Yutsingua na ljubo je delala, zavoljo njega je bila prišla sem. Povešenih oči se je ozrla na priležnico. Bila je še čisto mlada in zelo lepa, ne kakor je pač lep človek, ki misli, ve in se bori, marveč lepa ko rastlina, žedeča in brez lastnega življenja. Ločila se bom in se vrnila v Ameriko, je pomislila Pearl še enkrat, s še hušjo bolestjo kakor prej. Ko pa je pomislila na kitajsko mesto, na tesno življenje v štirih ulicah, na osamljenost in omejitve, tedaj je vedela, da tudi tja več ne sodi. Stopila je k oknu, segajočemu do tal, ga odprla in pogledala skozenj. Videla pa ni ničesar.

Doktor Hain je pogledal na električno uro, ki je tiktakala v kotu: pet minut čez devet. »Ure in ure izgubljam,« je rekel nervozno, kajti bil je vajen mrzlične naglice, s katero so lotevali smrtno nevarnih primerov v Evropi. Tako tuji kakor tisto

jutro mu Kitajci še nikoli niso bili. »Poskusil ga bom pregovoriti,« je dejal Yutsing in se vrnil v spalnico. Telefon je že spet zapel. Slušalko je dvignil tajnik, gospod Čaj.

»Vam telefonirajo, gospod doktor,« je rekel. »Neka gospa Russellova bi rada govorila z vami.«

»Z menoj?« se je začudil doktor in stopil k mizici, na kateri je stal telefon. »Kaj pa hoče od mene?«

Ko je dvignil slušalko, je zadonelo iz spalnice tuljenje, kakor da tuli velika, uporna žival. S tuljenjem se je stari Čang branil, da ga ne bi odpeljali v bolnišnico. Tako glasen in tako presenetljivo močan je bil njegov glas, da doktor Hain po telefonu ničesar ni mogel razumeti in da je moral vprašati dvakrat. »Oprostite, tu imamo tak trušč. Ne razumem. Kaj pravite? Ali bi izvolili ponoviti, gospa Russellova?«

Poslušal je z odprtimi usti in si popravljal naočnike. »Tako pridem —« je rekel in odložil telefonsko slušalko.

Frank Taylor je bil naravnal budilko na sedem, ker mu je veleval nejasen občutek, da se spodobi, da vstane na poročni dan prej kakor običajno. Ko pa je začelo zvoniti in rožljati, je miže segel po nadležnem instrumentu in ga položil pod vzglavje, da bi ga zaglušil. Ker je bil Ah Sinfu naročil, naj mu ob sedmih prinese čaj, ni nič pomagalo. Ah Sinfu je vstopil, odvrnil zavese, zarožljajal s posodo, postavil vzorno očistene čevlje k postelji in odprl prho.

»Master velly much happy. Ah Sinfu velly much happy, Missi velly much happy,« je želel s pričakovanja polnim smehljajem.

Frank je vstal, popil prvo skodelico čaja še z zaprtimi očmi in se zbudil pri drugi. Odšel je v Morrisovo sobo, toda reporter

tudi tisto noč ni bil prišel domov. Skočil je pod prho in se čez nekaj minut počel vrniti izpod neje. Ah Sinfu je že stal pripravljen z brisačo, da bi ga obrisal. Medtem mu je dajal Frank zadnje napotke. Vse stvari naj zloži v kovčke, stanovanje izroči v redu in odnese dve obleki v pralnico. Frank je tudi obljubil, da bo Ah Sinfu pomagal streči na poročni pojedini, ki jo je prirejala zanuj gospa B. S. Ah Sinfu pa ni šlo v glavo, da je hotel njegov govor prespati naslednjo noč v hotelu Šangaj, ker bo novo stanovanje prosto šele petnajstega zjutraj.

»Master no can catch house?« je vpraševal vedno znova, in Frank je ponavljal z naraščajočo nestrpnostjo: »No can do, saba, no can do. To morrow can do. Today no can do.«

V trenutku, ko se je Ah Sinfu vdan v usodo pripravljaj, da bi pospravil čajni pribor, je zapel v sosednji sobi telefon. Ruth, da je pomislil Frank takoj, in bilo je privikar, odkar se je prebudil, da je pomislil nanjo. Poroka je bila gošča formalnosti, za katero se poročenci povsem izgube. Na pol oblečen, kakor je bil, je odšel k telefonu.

»Dobro jutro, Pritilikavček!« je zaklical v slušalko. »Kako se počuti Konfucij? Pravkar sem ti poslal brzojavko z obvestilom, da sem si premislil.« S takšnim nesmiselom je bilo najlaže premostiti odtujenost, ki se je bila odprla med njim in Ruth, široka in globoka tako kakor Grand Canon.

»Obžalujem,« je odgovoril glas po telefonu, »ne Ruth, ampak Helen.«

»Kaj gospod ne more ne more najti domov?«
»Ne morem ga dobiti. Jutri ga dobim. Danes ga ne morem dobiti.«

R A Z P I S

Na podlagi Temeljnega zakona o štipendijah, Uradni list
FLRJ št. 32/55

razpisuje

Tovarna organskih barvil, Celje

šest mest za štipendijo na Tehnični visoki šoli
(kemični oddelek), eno mesto za štipendijo na
Tehnični visoki šoli (strojni oddelek) ter štiri
mesta za štipendijo na Tehnični srednji šoli
(kemični oddelek)

Pogoji:

1. Štipendisti bodo prejeli od podjetja štipendijo do višine zneska, ki jo predpisuje Temeljni zakon o štipendijah.
2. Štipendist se zaveže, da bo po končanem študiju zaposlen v Tovarni organskih barvil, Celje, najmanj za dobo, kolikor je znašal čas študija, ki ga je financiralo podjetje.
3. Za časa šolskih počitnic bo štipendist praktičiral v Tovarni organskih barvil.
4. Diplomsko delo bo štipendist delal iz teme, ki je v interesu Tovarne organskih barvil, v kolikor ne bo v nasprotju z navodili Tehnične visoke šole.
5. V kolikor štipendist ne bi pokazal zadovoljivega uspeha ali ne bi v roku dovršil študija, ali po lastni krivdi prekinil študij, se zaveže, da bo povrnil podjetju vse do tedaj izplačane zneske štipendije.

Prošnje je nasloviti na Upravo podjetja TOVARNE
ORGANSKIH BARVIL, CELJE, CRET 117. K prošnji je
priložiti potrdilo o imovinskem stanju in potrdilo o višini
prejemanja OD. Prošnje je dostaviti najkasneje do 10. sep-
tembra 1955.

2915

TEKSTILNA TOVARNA »MOTVOZ IN PLATNO« — GROSUPLJE

● sprejme v službo:

strojno-ključavničarskega mojstra z najmanj petletno
prakso in korespondent-daktilografko z znanjem nem-
škega ali italijanskega jezika

Lastnoročno napisane prošnje s kratkim življenjepisom
in navedbo dosedanjih zaposlitev je treba poslati na
gornji naslov ali jih prinesiti osebno. Nastop službe je
mogoč takoj, plača po tarifnem pravilniku

● prodaja:

dobro ohranjen 4-sedežni osebni avtomobil znamke »Sko-
da« in dva dobro ohranjena kmečka vozova

Ogled na upravi podjetja vsak delovni dan od 6.—14. ure
do vključno 15. septembra 1955

● kupi:

dobro ohranjeno mostno tehniko, zmogljivosti do 10 ton
Pismene ponudbe je treba poslati na gornji naslov

UPRAVA DRŽAVNEGA KMETIJSKEGA POSESTVA VIPOLZE — BRDA

razpisuje naslednja delovna mesta

mesto knjigovodje

Pogoji: Dokončana srednja šola ali 10-letna praksa v
knjigovodstvu,

administratorja(ke) - blagajničarja(ke)

Pogoji: Mala matura, po možnosti dovršen administra-
tivni tečaj ali večletna praksa v administraciji z znanjem
strojepisja.

Stanovanje, za knjigovodjo tudi družinsko, preskrbljeno.
Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru.
Prošnje je treba poslati pismeno ali osebno na upravo
posestva.

2904

TOVARNA »ZLATOROG« V MARIBORU

poziva vse svoje bivše delavce in uslužbence

ki se niso dvignili deleža pri končni razdelitvi viška sklada
za plače iz leta 1954, a jim ta po določilih čl. 31. Uredbe o
plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij
(Ur. list FLRJ št. 56/53) pripada, da najkasneje v roku treh
mesecev od te objave sporočijo podjetju svoj naslov ali se
osebno zglasijo pri blagajni podjetja zaradi izplačila.

Po navedenem roku neizplačani deleži zapadejo v korist
rezervnega sklada za plače.

M-440

VSEM OBČANOM
ČESTITAMO K
IV. OBČINSKEMU
PRAZNIKU
SLOVENJEGA
GRADCA!

TOVARNA USNJA SLOVENJ GRADEC

M-449

ČESTITAMO VSEM DELOVNEMU
LJUDSTVU SLOVENJEGA GRADCA K
OBČINSKEMU PRAZNIKU!

TOVARNA MERIL

SLOVENJ GRADEC

M-450

UPRAVNI ODBOR
SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA

»PRIMORJE« — AJDOVŠČINA

razpisuje naslednje

štipendije

- 4 štipendije za ekonomsko srednjo šolo
- 3 štipendije za gradbeno srednjo šolo
- 4 štipendije za nižjo administrativno šolo

Interesenti naj pošljejo lastnoročno spisane prošnje s
kratkim življenjepisom, osebnimi podatki in podatki o šolski
predizobrazbi najkasneje do 10. septembra 1955.

Poleg tega sprejmemo tudi večje število
gradbenih vajencev

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE VRHNIKA

razpisuje mesto

finančnega-tržnega inšpektorja

Pogoji za sprejem so višja ali srednja strokovna iz-
obrazba event. tudi nižja ali vsaj tri leta prakse s
strokovnim izpitom. Nastop službe takoj

2902

R A Z P I S

ZDRAVSTVENI DOM BLEDE razpisuje službeno mesto za

b a b i c o

(službovanje v Zdravstveni postaji Bohinjska Bistrica
za okoliš Bohinjska Srednja vas)

Kvalifikacija: Dovršena babiška šola z uspešno opravljenim izpitom. Plača: Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku o plačah.

Reflektantke naj vložijo prošnje (kolkovina 180 din in 95 din v gotovini) najkasneje do 20. septembra 1955 na Zdravstveni dom Bled.

2916

GOZDARSKO AVTOPODJETJE Maribor - Kežarjeva 19

proda

tovorni avtomobil znamke CHEVROLET, 1,5 tone
tovorni avtomobil znamke OPEL BLITZ, 3 tone

INTERESENTI SI LAHKO VOZILI OGLEDAJO
VSAK DAN OD 7. DO 14. URE

M-439

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE SLOVENJ GRADEC

čestita vsem delovnemu ljudstvu
Slovenjega Gradca k 4. občinske-
mu prazniku!

M-453

TOVARNA KOS

SLOVENJ GRADEC

K OBČINSKEMU PRAZNIKU
V SLOVENJEM GRADCU
ČESTITAMO SVOJIM
OBČANOM — ISTOČASNO
PA ŽELIMO SE NADALJ-
NJIH USPEHOV!

M-452

TOVARNA »ZLATOROG« MARIBOR

Prodamo:

Tovorni avto Steyr

1,5 tone nosilnosti, obnovljen, z nadomestnimi deli

Osejni avto Stoewer-Greif

4-sedežna limuzina

Drobilec za kosti in podobne materiale

z elektromotorjem, izdelek firme Hartman — Berlin

Posnemalnik za mleko (ločilec maščob)

tipa Alfa-Laval, iz nerjavečega jekla, z elektromotorjem in rezervnim rotorjem, izdelek firme Krupp

Trovaličnik s kameninastimi valji

za piliranje odnosno mletje pastoznih snovi

Stroi za mletje mesa, loja in podobno

velike kapacitete, opremljen z elektromotorjem

Vse v zelo dobrem stanju!

M-441

COKOLADA
BONBONI
SADNI SOKOVI
»Zvečev«
SLAVONSKA POZEGA

Naročniki Ljudske pravice
so zavarovani za primer
nezgode

Koroško gozdarsko podjetje SLOVENJ GRADEC

ČESTITA VSEM OBČANOM SLOVENJEGA GRADCA
K IV. OBČINSKEMU PRAZNIKU!

M-451

V GEOFIZIKALNEM LETU

VSAKA BO PRIPRAVILA
ZANJ SVOJ PROGRAM,
POTEM PA BODO VSE
PROGRAME VSKLADILI

bo sodelovalo 40 držav

O geofizikalnem letu smo že poročali. V tem letu, ki se bo začelo kot rečeno 1. julija 1957 in končalo 31. decembra 1958, nameravajo med drugim izstreliti umetni satelit visoko nad Zemljo, da bi nekaj časa krožil okrog nje. Profesor na bruseljski univerzi in glavni meteorolog belgijske zvezdarne Marcel Nicolet je eden izmed znanstvenikov, ki so objavili podrobnosti o ameriških načrtih v zvezi z umetnim sateli-

tom. Nicolet stanuje in dela v prostorni vili v mirnem bruseljskem predmestju Uccle blizu zvezdarne. Kar nekaj v zadregi je rekel ondan: »Pravzaprav nisem hotel ničesar povedati o umetnih satelitih, toda kot tajnik Odbora za mednarodno geofizikalno leto sem moral to storiti.«

To stališče mu bo nakopalo še marsikatero prečuto noč. Geofizikalno leto bo prineslo obsežno mednarodno sodelovanje znanstvenikov, kakršnega svet še ni doživel. Prof. Nicolet je med njegovimi glavnimi organizatorji. Kaj bo pravzaprav geofizikalno leto? Nicolet pravi, da bo to obnova obeh v zadnjem stoletju prirejenih »polarnih let«. Leta 1857 so znanstveniki ugotovili, da raziskovanje polarnega področja ni zgolj zadeva ene same fakultete. Spoznali so, da je potrebno skupno proučevanje vseh interesentov. In tako so leta 1882/83 organizirali prvo polarno leto s sodelovanjem znanstvenikov Rusije, Avstro-Ogrske, Finske in Norveške. Zbrali so zelo dragocene podatke. Prva svetovna vojna je začasno zavrla ta razvoj. Leta 1932/33 pa so priredili še mnogo upešnejše drugo polarno

leto. Druga svetovna vojna je sicer spet zavrla in celo onemogočila to prizadevanje znanstvenikov, zato pa jim je prinesla boljša sredstva.

Po vojni se je prvi zavzemal za obnovo polarnih let v širšem obsegu predsednik Zveze ameriških univerz prof. Dekner. Izposloval je podporo Mednarodnega sveta znanstvenih društev. Zdaj bodo sodelovali v geofizikalnem letu znanstveniki iz 40 držav. Vsaka sodelujoča država ima svoj narodni odbor, ki bo pripravil tudi svoj program. Potem bodo vse programe vskladili, in sicer na sestanku znanstvenikov, ki bo letos od 8. do 14. septembra v Bruslju. Šele potem bo dobilo geofizikalno leto v organizacijskem oziru dokončno obliko.

Posameznim državam določene naloge se bodo ravnale po njihovi zemljepisni legi in po razpoložljivih strokovnjakih. USA so prevzele naloge, da bodo pripravile vse potrebne za izstrelitev umetnega satelita. Sovjetska zveza bo poslala tisoč znanstvenikov z ledolomilcem v Antarktiko, kjer bodo proučevali razne naravne pojave. Tudi ZDA, Velika Britanija, Avstralija, Argentina in Francija pripravljajo znanstvene odprave na področje Južnega tečaja. Mnoge postaje bodo v tem letu mednarodno zasedene. Med drugim bodo imeli blizu skupaj najmanj po tri oporišča ameriški, sovjetski in angleški znanstveniki.

V okviru geofizikalnega leta bo tudi več tako imenovanih »svetovnih dni«, kakor smo že poročali, in sicer večinoma ob ščipih in mlajih. Tedaj bo več tisoč znanstvenikov v raznih delih sveta hkrati opazovalo nebes. Ob drugih svetovnih dnevih bodo preizkušali rakete, ki jih bodo izstrelili v Antarktiki, v Woomeru in Avstraliji, v Sahari in na Japonskem. Podatke, dobljene po tej poti, bodo v mednarodnem obsegu izmenjali in uporabili za organizacijo zanesljivejšega mednarodnega omrežja meteorološke službe.

Vidimo torej, da bo geofizikalno leto za napredek znanosti velikega pomena. Če povežemo prizadevanje znanstvenikov v zvezi s to veliko prireditvijo z napori na področju mirnodobne uporabe jedrske energije, se nam pokaže dokaj razveseljiva in mnogo obetajoča slika prihodnosti.

Med nedavnimi katastrofalnimi poplavi v ZDA so bile najhuj prizadete države Pennsylvanija, Connecticut, Južna Karolina, Ney Yersey, Rhode Island in Massachusetts. Bilo je nad 200 smrtnih primerov in na tisoče ljudi brez strehe. Zaradi mnogih hudo poškodovanih industrijskih naprav je nastala velika brezposelnost, ki bo prav gotovo trajala nekaj tednov. Nasipi so popustili in voda je preplavila trgovske predele Thompsonvillia, država Connecticut (slika levo). Sredi poplavljenih ulic (desno) je tovarna Putman v Connecticutu vsa in plamenih. Zaradi poplav je bilo nemogoče priskočiti na pomoč z gsilskimi brigadami

DROBNE ZANIMIVOSTI

PILOTOVA PRISEBNOST

Dvomotorno angleško potniško letalo je letelo ondan z otoka Jersey v Rokavskem prelivu proti Angliji. Nadomna je en motor odpovedal. Pilot je skušal z drugim motorjem doseči angleško obalo. Tedaj pa mu je odpovedal še drugi motor. Pilot je izstrelil signalno raketo, začel dajati znake SOS in se polagoma spuščal v morje ob obali zasidrane ladje svetilnika na mirno morje. V letalu je bilo 28 potnikov in v 20 minutah so vse prepeljali na ladjo. Potem je pilot še poskrbel, da so prepeljali na ladjo tudi vsa prtljaga. Naposled je priletel letalo k čolnu in ga odviekel k obali.

KIRURSKE KLEŠČE V ZELODCU

Neka ženska v Puri v Indiji je celih 12 let nosila v želodcu klešče, ki jih je bil pozabil v njem kirurg, ko je je operiral. Ko je nedavno spet šla v bolnišnico, da bi jo drugič operirali, je rentgenska slika pokazala, da ima v želodcu kirurške klešče. Ko so jih odstranili, ji je takoj odleglo.

SVETOVNO PREVENSTVO V STROJEPISJU

Na nedavnem svetovnem preventivnem strojepisju v Montau je sodelovalo 150 strojepisec in strojepisec, od teh 50 iz Nemčije. V tekmovanju v 30 minutah prepisovanja teksta je zmagala strojepiska iz Stuttgarta Lore Alt, ki je dosegla v minuti povprečno 344 udarcev. Druga je bila Margot Gramer iz Weiblingena s 348 udarci v minuti. Najhitreje je pisala Francozinja Germaine Zaig-Gabriel, ki je tri minute tipkala talsti stavek s 723 udarci v minuti in postala svetovna prvakinja v hitrem pisanju za leto 1955.

IZ ALBUMA NAŠEGA FOTOREPORTERJA

PARIZ. — Ob Seini je moč spoznati prav svojstveno življenje francoskega glavnega mesta. Naša slika kaže precej nenavaden, a vendar vsakdanji pariški prizor: ribič ob zaljubljenem paru, pa drug drugega prav nič ne motijo.

RAZSTAVA »ATOM ZA MIR« na zagrebškem velesajmu

Na letošnjem mednarodnem velesajmu v Zagrebu, ki se bo začel 2. septembra, bo tudi razstava »Atom za mir«. Prireditelj jo informacijska služba ameriškega veleposlanstva v Beogradu in ameriškega konzulata v Zagrebu. Na razstavi bodo prikazani modeli za sedanjo in projektirano mirnodobno uporabo atomske energije v medicini, kmetijstvu in industriji. Med drugim bodo prikazani modeli naprav za uničevanje rastlinskih škodljivcev, za konserviranje hrane, dietični predpisi za živali in za ugotavljanje diagnoz raznih obolenj pri človeku. Z modeli in kratkimi

opisi bo na razstavi na zelo poljuden način prikazano, kako deluje reaktor in radioizotopi, pojasnjena pa bo tudi atomska verzična reakcija.

Takšne razstave so videli ljudje že v drugih evropskih in azijskih deželah. V Kopenhagenu je bila odprta samo štiri dni in ogledalo si jo je nad 100.000 ljudi. Razstavo, ki jo bomo videli na zagrebškem velesajmu, so pripravili ob strokovni pomoči ameriške Komisije za jedrsko energijo in v sodelovanju z nekaterimi velikimi ameriškimimi družbami.

Tudi opice naj bi delale

Razen človeka je opica edino bitje, ki ima na razpolago kombinacijo oči in rok

Ugledni angleški znanstvenik sir George Thomson, ki je dobil leta 1937 Nobelovo nagrado za fiziko, se je zdaj začel ukvarjati z opicami. Naučiti jih hoče, da bi opravljale razne človeške posle, ki so za človeka preveč enolični, za stroj pa preveč zamotani. Thomson se je udeležil tudi konference strokovnjakov za jedrsko energijo v Zenovi. Opice je začel dresirati in učiti, da bi delale, že neki angleški plantažnik v Malaji tik pred vojno. Naučil jih je plezati na drevesa in metati z njih sadeže. In opice so bile zelo marljive. Delale so hitreje od ljudi.

Thomson pravi, da je opica razen človeka edino bitje, ki ima na razpolago kombinacijo oči in rok. Za enolično tovarniško delo opica nikakor ni primerna. Kjer je moč delovni proces mehanizirati, je to najbrž najpreprostejša pot. Thomson pravi, da ne bi uporabljal opic, če gre za pravilno izoblikovane predmete. Vsi nepravilni predmeti pa bi bili po njegove mnenju primerni za dresiranje opic. Thomson omenja zlasti jabolka. Vsako jabolko je

drugačno. Prepustiti obiranje jabolk stroju bi bilo najbrž zelo zamotano.

Vseh opic seveda ni moč uporabiti za delo. Nekatero vrsto pa so dokaj dojemljive in se hitro nauče nekaterih preprostejših opravil. Sicer pa se je človeku posrečilo udomačiti tudi razne živali. Zakaj bi torej ne uporabili opic za lažja opravila, če smo pritegnili k delu toliko drugih živali?

Televizija iz zraka

Angleška radijska družba pripravila televizijsko oddajo iz zraka. Televizijsko kamero bodo vdelali v letalo znamke Vickers-Viscount, da bodo gledalec posredovali posnetke neposredno s poleta.

Zaklad roparja Villa

Ko je 76-letna Dolores Vasques iz El Centra v Kaliforniji začutila, da se ji bliža smrt, je poklicala k smrtni postelji policaja in mu povedala, da ve, kje je zakopan zaklad mehiškega bandita Pancha Ville v vrednosti 1.500.000 dolarjev. Dolores Vasques je pripadala Villovim oboroženim silam, in sicer v činu polkovnika. Bila je njegova zaupnica in opravljala je adjutantske posle. Povedala je, da je zaklad zakopan na raznih pokopališčih Texasa. Po drugih ustinih izročilih pa je Villa zakopal svoj zaklad nekeje v gorah in pobil vse ujetnike, ki so prenašali zlato.

Pancho Villa, legendarni ropar, ki ga mnogi še zdaj častijo kot junaka, drugi pa preklinjajo kot morilca, se je boril tudi proti ameriškim četam, poslanim tik pred prvo svetovno vojno v Mehiko, da bi napravile konec njegovemu roparskemu početju. Leta 1923 so Villo umorili. Dolores Vasques je izrazila željo, naj bi zaklad razdelili med bivše Villove vojake.

ZA DOBRO VOLJO

SKOT SE PELJE Z VLAKOM

Angus McPherson se je peljal v Glasgow na dopust k sorodnikom, ki ga sicer niso povabili, toda Angus je bil že nujno potreben počitnic. Na vlak je prihitel v zadnjem trenutku, tako da ni utegnil kupiti voznega listka. Zato se je v kupeju sprl s sprevoznikom.

»Osem šilingov,« je rekel sprevoznik, »stane vožnja do Glasgowa.«

»Ne dam vam več kakor šest,« je rekel Angus.

»Osem šilingov,« je ponovil sprevoznik, »na državnih železnicah ne barantamo.«

»Šest šilingov,« je vztrajal Angus na svojem.

Dobre četri ure sta se srdito prerekala. Vlak je prav tedaj vozil čez most. Sprevoznika je minilo potrpljenje. Zgrabil je Angusa kovec in ga orgel skozi okno v vodo.

Tedaj pa je Angus docela pobesnel.

»To je pa že od sila!« je zakričal, »najprej me hočete ostepariti, zdaj pa mi vržete še sina v vodo.«

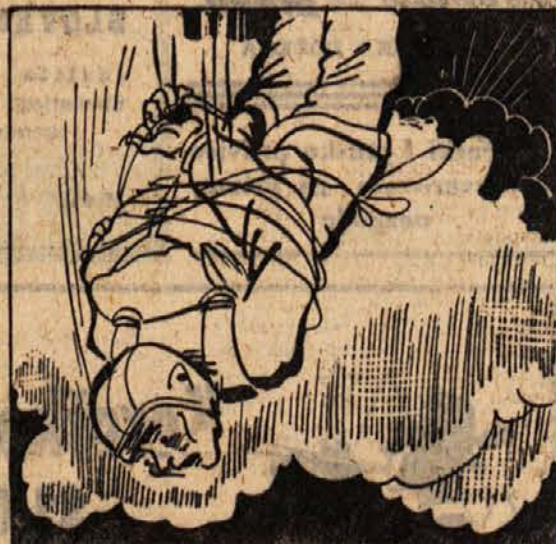
— Le s helikopterjem se lahko izmotava ...

RAZPELI SO PERUTI

PISE IN RISE: MILAN MAVER

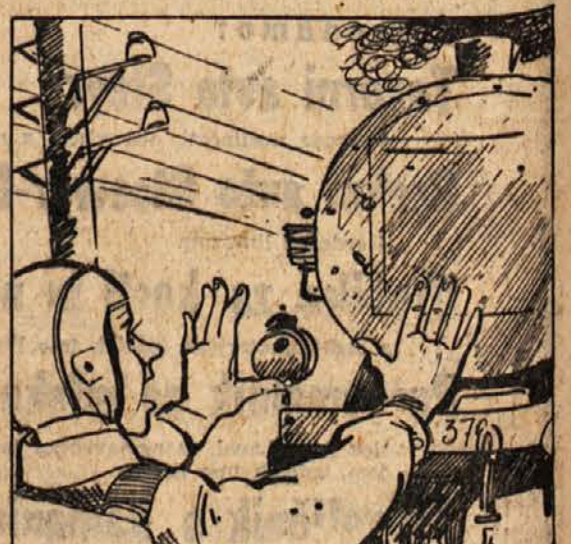
165. Na letališču je završalo. Fantje so tekli preko travnika. Mehall in vpil so padalcu, čeprav jih ni mogel slišati in čeprav mu njihovi nasveti niso mogli pomagati. Peter je tekel dalje pred njimi in obupno kličal prijatelja. Učitelj je edini ohranil prisotnost duha. Skočil je k telefonu: »Halo, reševalna postaja? Pošiljite takoj rešilni voz na letališče! Dal Nesročal Padalec nam pada z glavo proti zemlji. V petih minutih bo udaril ob tla. Ne moremo mu pomagati, predalec je ...

166. Vlak je zapiskal že nekeje čisto blizu. Marko se je približeval progi. Tam za ovinkom je zagledal bele oblake dima, ki jih je puhala lokomotiva. »Padel bom naravnost pod kolesa!« ga je stisnilo v grlo. Začutil je, kako v prsih nenirno razbija srce, kako raste in sili proti grlu. Lotovala se ga je omotica. Predloško je že visel z glavo navzdol. Kri mu je pritiskala v sence, da so žile nabrekli in obraz poškrjale. Še pol minute, morda trideset in — konec!

167. Nad njim je preletelo letalo, se v ostrem loku obrnilo in se mu vnovič približalo. Pilot je zakrožil nad nesrečnim padalcem. Zdal je Marko zagledal tudi tovariše, kako so tekli preko travnika preko njemu. Začutil je, da so vsi ob njem, vsi so v skrbeh zan, vsi bi mu radi pomagali. Toplo tovaršstvo mu je villo novega, čeprav komaj verjetnega upanja. Še enkrat je pokušil. Previdno je stegnil levo roko, jo čisto rahlo pokrčil in potčas potegnil iz zanke. Uspešno mu je.

168. Nato je zavrtil telo. Vrvce so se zrahile in klobčič, ki mu je oklepal ude, je neklicke popustil. Skrajno previdno je osvobodil tudi nogi, najprej levo, potem še desno. Bil pa je tudi že zadnji čas. Telo se je obrnilo navzdol in s nogami je udaril ob železniški nasip. Omahnil je sredi tračnic. Pretresljiv, zatočel živig lokomotive! Zemlja je zadržala pod bobnonjem jeklenih koles, zavilih v oblak vroče pare. Marko je dvignil glavo in zakričal. Žeizna pošast je bila že tik pred njim.